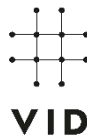

Sluttrapport

Prosjektdeltaker-/forskerkurs for personer med utviklingshemming.

Et prosjekt hvor personer med utviklingshemming er medforskere.

May Østby (prosjektleder), Hege Bakken, Petter Bjørkmo, Lisa Malin Kleven Fløan, Jeanette Fjermestad, Tine Gladsø, Linda Grepperud, Even Grepperud, Mette Tindvik Hansen, Camilla Hopen, Hilde Haaland, Iver Valved Korsvik, Gerd Hilde Lunde, Kari Megrund, Anders Midtsundstad, Sigrid Myklebost, Gunn Eva Solum Myren, Tove M. Ness, Ole Magnus Oterhals, Peter Paluga, Sylvia Aasen Viken, Britt-Evy Westergård, Aud Elisabeth Witsø, Ingrid Aasgård.

2023

Virksomhetsområde: Helse

Prosjektnummer: 2019/HE2-279073

Søkerorganisasjon: Norsk Forbund for utviklingshemmede

<https://dam.no/prosjekter/prosjekt-forskerkurs-utviklingshemmede-2/>

Fra sluttkonferansen for prosjektet i mai 22. Foto: Tom Tvedt (NFU)

Forord

Likeverdig samfunnsdeltakelse er et sentralt mål i FN-konvensjonen for rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Et viktig bakteppe er også at personer med utviklingshemming har hatt liten innflytelse på kunnskapsutvikling om egen livssituasjon.

Hensikten med prosjektet var å utvikle, teste ut og evaluere et forskerkurs som kan kvalifisere personer med utviklingshemming til deltakelse i forsknings- og utviklingsarbeid.

Prosjektet «Forskerkurs for personer med utviklingshemming» ble utviklet som et svar på erfaringer fra flere prosjekt hvor personer med utviklingshemming var medforskere. Disse erfaringene pekte mot et behov for opplæring om hva forskning er, hvorfor forskning er viktig og hvordan forskning skal gjennomføres.

Senhøsten 2019 startet vi opp det 3-årige prosjektet ved seks høyskoler eller universitet i Norge. Seks team bestående av to personer med utviklingshemming og to ansatte startet arbeidet med å utvikle kurset, gjennomføre og evaluere det. I denne rapporten vil prosjektets mål og gjennomføring beskrives. Deler av rapporten er skrevet av teamene slik de ønsker å presentere sine erfaringer.

Det er på plass å takke de mange personene som har gjort prosjektet mulig. Jeg begynner med alle de som har gjort jobben med å utvikle og gjennomføre kurset, og som også er medforfattere på deler av denne rapporten. Dere har gjort en viktig jobb! Og vi klarte det!

Takk til alle de 39 kursdeltakerne som har deltatt på forskerkurset i en tid preget av covid-19. Dere har vært superengasjerte, og vi kunne ikke gjort dette uten dere.

Så vil jeg takke alle institusjonene som har satt av tid og dermed penger for at ansatte kunne være med i prosjektet; Nord Universitet, NTNU, Høgskolen i Molde, VID, OsloMet og Høgskolen i Østfold. Takk for at dere trodde på prosjektet. En særlig takk må også gå til Høgskolen i Østfold som har vært ansvarlige for oppfølging av regnskap og budsjett, og til Tanja Løken som hele vegen har vært til stor støtte når kvitteringer ikke er riktige, vedlegg mangler og jeg har trengt råd.

NAKU har gjort en viktig jobb med å publisere opplæringsmaterialet i kunnskapsbanken, det har vært viktig for at andre skal ha tilgang. Dere er alltid like positive.

Referansegruppen bestående av Thomas Hjelle, Hege Christin Nilsson, Anna Chalachanová, Mette Tindvik Hansen, Åslaug Røberg, Gørild Skancke og styringsgruppen ved Martin Sletten Eriksen,

Helene Strøm-Rasmussen, Linda Barøy og Hedvig Ekberg. Dere har vært viktige samarbeidspartnere, tusen takk.

Og selvsagt, en stor takk til NFU som med en gang svarte ja på å være med som søker og eier av prosjektet, jeg håper dere finner nytte av dette i annet arbeid og i andre prosjekt.

Stiftelsen Dam gjorde det mulig å gjennomføre prosjektet:

Stor takk til Stiftelsen Dam for støtten til prosjektet!

Kolbotn 15.2.24

May Østby

prosjektleder

Innholdsfortegnelse

Forord	2
Lettlest sammendrag	7
Sammendrag	10
Kap 1. Bakgrunn for prosjektet	12
1.1. Bakgrunn	12
1.2. Aktivitetene i prosjektet	13
1.3. Om budsjettet	13
Kap 2. Målsetting og målgruppe	14
2.1. Målsetting og delmål	14
2.2. Målgruppe	14
Kap. 3. Prosjektgjennomføring og metode	15
3.1. Organisering av prosjektet	15
3.1.1. Organisasjonskart	15
3.1.2. Teamene	15
3.1.3. Styringsgruppen	15
3.1.4. Referansegruppen	16
3.1.5. Kontaktpersoner	16
3.2 Endringer og utfordringer i prosjektperioden	16
3.2.1. Forsinkelser på grunn av covid-19	16
3.2.2. Forutsetninger i teamene	17
3.2.3. Rekruttering av medforskere og kursdeltakere	18
3.2.4. Teams for lagring av dokumenter	19

3.3. Prosjektleders vurdering av prosjektets organisering	20
Forskningsetiske vurderinger	20
Kap. 4. Resultater og resultatvurdering	21
4.1. Måloppnåelse delmål	21
4.1.1. Delmål 1	21
4.1.2. Delmål 2	22
4.1.3. Delmål 3	24
4.1.4. Delmål 4	25
4.2. Teamenes vurderinger	26
4.2.1. Planlegging og gjennomføring av kurset	26
4.2.2. Vurdering av samarbeidet i teamene	32
4.3. Overføringsverdi og formidling	40
4.3.1. Prosjektets nytteverdi	40
4.3.2. Formidling av resultater og materiale	41
Kap. 5. Oppsummering	45
Oversikt over vedlegg	46
Referanser	47
Vedlegg	48

Lettlest sammendrag

OM PROSJEKTET

25 personer har jobbet i 3 år med å lage og prøve ut et forskerkurs for personer med utviklingshemming.

Sammen har vi laget opplæringsmateriale om forskning.

Vi har startet et nettverk for medforskere.

HVORDAN PROSJEKTGRUPPEN HAR JOBBET

Prosjektgruppen har bestått av 6 team ved ulike høyskoler og universiteter.

De som har vært med i prosjektet er:

- Høgskolen i Østfold
- OsloMet
- VID
- NTNU
- Høgskolen i Molde
- Nord universitet

I hvert team har det vært 2 medforskere og 2-3 forskere.

Vi har samarbeidet om å lage forskerkurset.

Vi har gjennomført kurset for andre.

Når vi gjennomførte kurset fikk vi erfaringer om hva som var bra og hva som ikke var bra.

Vi har gjort kurset bedre etterpå.

Sammen har vi laget opplæringsmateriale.

GJENNOMFØRING AV KURSET

Alle 6 teamene som har vært med i prosjektet har holdt kurs.

Når vi skulle starte på kursene, så kom covid-19 til Norge.

Flere steder ble kurset gjennomført på nett.

Noen møttes på høgskolen eller på universitetet på kursdagene.

Noen møttes først på nett og så på høgskolen eller universitetet.

Noen kursdeltakere hadde hjemmeoppgaver, men ikke alle.

Til sammen har 39 personer med utviklingshemming gjennomført kurset

HVORDAN PROSJEKTGRUPPEN HAR ARBEIDET ETTER KURSET VAR GJENNOMFØRT

Etter at kurset var ferdig, gikk prosjektgruppen gjennom kurset for å gjøre det bedre.

Vi hadde et prosjektmøte på Gardermoen over to dager.

Forskere og medforskere fra alle teamene deltok.

Vi gikk gjennom alle kunnskapsarkene for å sjekke at de var skrevet med enkel tekst.

Vi fant også vanskelige ord som vi ville ha med i en ordliste.

Vi snakket om hvilke råd vi kan gi til andre som skal holde kurs.

OPPLÆRINGSMATERIALET BESTÅR AV

En studieplan for kurset.

En veileder for kurset.

Kunnskapsark med ett tema om forskning for hvert kunnskapsark.

Power Pointer om samme tema som kunnskapsarkene.

Øvelser og hjemmeoppgaver som kan brukes i kurset.

MEDFORSKERNETTVERK.

Vi har startet et nettverk for medforskere.

Noen av medforskere jobbet sammen i et arbeidsutvalg.

De har hatt mange møter på nett.

De har også møttes fysisk.

De har lagt planer for nettverket videre.

De laget en konferanse om inkluderende forskning for personer med utviklingshemming.

Den var i Oslo i november 2023.

Den handlet om fritid.

Sammendrag

Likeverdig samfunnsdeltakelse er et sentralt mål i tråd med FN-konvensjonen for rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Målgruppen var personer med utviklingshemming, en gruppe som har hatt liten innflytelse på kunnskapsutvikling om egen livssituasjon. Å gjøre personer med utviklingshemming i stand til å være aktivt og reelt deltakende vil kunne hjelpe dem å fremme sine rettigheter ut fra egne premisser og deres demokratiske innflytelsesrett kan styrkes. Brukerinvolvering i forskning kan være et ledd i å realisere den helse- og sosialpolitiske målsettingen om deltakelse for alle (Meld. St. 45 (2012-2013); NOU 2016:17). Hovedmålet for prosjektet var å utvikle, teste ut og evaluere et medforskerkurs, som kan kvalifisere personer med utviklingshemming til deltakelse i forsknings- og utviklingsarbeid, utvikle en veileder for andre som vil gjennomføre kurset, samt å etablere et nettverk for personer med utviklingshemming som ønsker å delta i senere prosjekt.

Prosjektet var organisert med en prosjektgruppe som besto av alle team-medlemmene, en styringsgruppe og en referansegruppe. Søknadsorganisasjonen (NFU) har vært representert i både referanse- og styringsgruppe. I referansegruppen fra lokal-lag og i styringsgruppen fra NFU sentralt. Prosjektet var organisert i seks team bestående av to medforskere med utviklingshemming og to forskere fra Nord Universitet (Namsos), NTNU (Trondheim), Høgskolen i Molde, VID (Sandnes), OsloMet og Høgskolen i Østfold. Prosjektet har i det alt vesentlige blitt gjennomført i tråd med målsetningene og planen fra prosjektskissen. Samtlige målsetningen har blitt oppnådd. Det har likevel vært noen endringer og vi har møtt noen utfordringer i løpet av prosjektperioden. Endringer pga. covid-19, der noen gjennomførte via Zoom, ga ny innsikt om muligheten for å gjennomføre kurs digitalt, gitt tilstrekkelig tilrettelegging. Sykdom og at forskere har byttet stilling har også medført noen endringer. Data har vært samlet som forutsatt i prosjektskissen, og resultater presenteres dels i denne sluttrapporten, viser til vedlagte sluttrapport.

Til tross for noen utfordringer med rekruttering har 39 personer med utviklingshemming gjennomført kurset seks steder i Norge. Alle evalueringer fra kursdeltakere viser stor grad av fornøydhet med kurset og ga oss innspill til revisjon av opplæringspakken før den ble publisert. En veileder for andre som ønsker å gjennomføre kurset, eller bruke i relasjon til forskningsprosjekt ble utviklet på grunnlag av alle teamenes erfaringer med å gjennomføre kurset. I tillegg ble den komplettert med erfaringer fra tidligere inkluderende prosjekt. Et arbeidsutvalg for medforskere ble opprettet og fungerer fortsatt gjennom frivillig innsats.

Prosjektet har vært synlig gjennom en rekke konferansebidrag, et helt tema-nummer av SOR-rapport og flere medieoppslag. Det viktigste utkommet fra prosjektet i tillegg til etableringen av et

medforskernettverk, er publiseringen av opplæringsmaterialet. Materialet gjenbrukes i flere prosjekt, flere av dem støttet av Dam, som for eksempel høgskoleutdanning for utviklingshemmede og URO-prosjektet.

39 personer med utviklingshemming har gjennomført kurset og kan kontaktes for oppdrag i forskningsprosjekt. Noen av institusjonene jobber med søknader om nye prosjekt, hvor kurset vil inngå. Det jobbes videre med flere vitenskapelige artikler fra prosjektet. Som prosjektleder sier jeg meg fornøyd med hva vi har oppnådd med prosjektet og ser fram til å høre om videre bruk av materialet, og ikke minst hva medforskernettverket kan oppnå.

Kap 1. Bakgrunn for prosjektet

Inkluderende forskning sammen med personer med utviklingshemming har internasjonalt vært gjennomført fra 80 tallet og spesielt var Storbritannia tidlig ute med en slik tilnærming. I Norge var det prosjektet «Mitt hjem – Min arbeidsplass» som startet i 2011, som så langt vi vet var det første norske prosjektet (Østby et al. 2019).

FN konvensjonen om rettigheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) ble ratifisert av Norge i 2016 og i fortalen kan vi lese «mennesker med nedsatt funksjonsevne bør ha anledning til å delta aktivt i prosesser som fører fram til beslutninger om politikk og programmer, herunder dem som berører dem direkte». Dette var en inspirasjon for vår søknad om midler til dette prosjektet.

Brukerinvolvering i forskning kan være et ledd i å realisere den helse- og sosialpolitiske målsettingen om deltakelse for alle (Meld. St. 45 (2012-2013); NOU 2016:17). I henhold til ICF-modellen (WHO, 2001) må helse ses i sammenheng med menneskers mulighet for deltakelse. Artikkel 24 i CRPD slår fast at mennesker med nedsatt funksjonsevne på lik linje med andre skal ha tilgang til høyere utdanning, voksenopplæring og livslang læring uten diskriminering. For å realisere disse rettighetene er tilrettelegging på individ og gruppenivå sentralt. Tilrettelagt opplæring for personer med utviklingshemming for å oppnå en grunnkompetanse i forskning kan representere en viktig deltakelsesarena.

En forutsetning for reell deltakelse er at de får kunnskap og forståelse for hva deltakelse i forskning innebærer, slik at de kommer i posisjon til å dele sin erfarings- og brukerkompetanse og at de har grunnleggende forståelse for, og ferdigheter i arbeidsmetodene innen forsknings- og utviklingsarbeid.

De organisasjoner som tildeler midler til forskning, har i de senere årene lagt stor vekt på brukermedvirkning ved tildeling av midler, for eksempel i retningslinjene fra Stiftelsen Dam, hvor grad av brukermedvirkning og betydning for bruker må beskrives særskilt.

Når det gjelder opplæring i forskning, så har det så langt vi vet ikke vært gjennomført noen systematisk forskeropplæring for personer med utviklingshemming. Opplæring fremheves i flere studier som viktige (Strnadová, Parmenter & Cumming, 2014), blant annet for at medforskerne skal kjenne seg trygge i oppgavene de har. Slik opplæring kan ses som del av livslang læring, med påvirkning ut over det rent forskningsmessige (Nind, 2016). Til tross for at man i flere publikasjoner kan lese at opplæring er nødvendig, har vi ikke funnet beskrivelser av kurs som vi har kunnet oversette og anvende til dette prosjektet. I prosjektene «Mitt hjem – Min arbeidsplass» (Østby et al. 2019) og «Slik vil jeg ha det» (Østby et al. 2019), ble det undervist fortløpende om de ulike fasene av

forskning samtidig som forskningen ble gjennomført, og erfaringene er presentert i boken «Inkluderende forskning sammen med personer med utviklingshemming. En metodebok» (Østby & Haugenes, red. 2019).

Et kurs om de mest grunnleggende emner innen forskning og prosjektarbeid vil kunne gjøre det lettere å rekruttere deltakere med utviklingshemming til prosjekt. Et slikt kurs vil også kunne bidra til å ivareta kravet om brukerinvolvering ved tildeling av forsknings- og prosjektmidler i fremtiden.

Søknadsprosessen ble initiert av prosjektleder som både representerer HIOF og HIM, og arbeidet ble satt i gang sammen med Marit Haugenes (Nord Universitet), Aud Elisabeth Witsø (NTNU), Laila Luteberget (VID) og Gerd Hilde Lunde (OsloMet). Etter hvert ble flere ansatte ved høyskoler og Universitet inkludert i søknadsprosessen; Anita Berg (NORD), Hege Bakken (HIM), Britt-Evy Westergård (OsloMet) og Kari Megrund (HIOF). Etter avslag i første søknadsrunde, ble den innvilget i 2019.

1.2. Aktivitetene i prosjektet

Prosjektgruppen bestod av 12 forskere og 12 medforskere med utviklingshemming organisert i seks lokale team som sammen utviklet kurset med studieplan, opplæringsmateriale og en veileder. Samtlige team inngikk også i den sentrale prosjektgruppen, jfr. organisasjonskartet. Prosjektet ble gjennomført med både felles og lokale samlinger. På grunn av covid-19 foregikk også en del av samarbeidet via Zoom. Datainnsamling for resultat- og prosessevaluering ble innhentet fortløpende gjennom prosjektet. Prosjektet var treårig, men ble noe forlenget pga. covid-19.

Studieplan og opplæringsmateriell for kurset ble utviklet sammen med medforskere. Etter gjennomføring av pilotkurset, ble alt materiell gjennomgått og revidert basert på erfaringer fra de ulike teamene. Studieplanen var bygget opp med innhold og læringsutbytter som andre studier/kurs ved studiestedene. Arbeidet ble gjennomført i en veksling mellom arbeid i de lokale team og felles samlinger for hele prosjektgruppen.

Det ble etablert et nettverk for medforskere, i tråd med delmål 2.3.

1.3. Budsjett

Stiftelsen Dam bidro med 2 792 200 til prosjektet. I tillegg til den økonomiske støtten fra Stiftelsen Dam, bidro også de involverte institusjonene med vesentlige bidrag i form av FOU-tid for ansatte. Medforskerne hadde honorar for å delta i arbeidet.

Kap 2. Målsetting og målgruppe

2.1. Målsetting

Prosjektet hadde følgende delmål i en trinnvis oppbygging:

1. Utvikling av kursopplegg med kursmateriell for personer med utviklingshemming som ønsker å kvalifisere seg til å delta i forsknings- og utviklingsprosjekter.
2. Gjennomføre og evaluere pilotkurs ved seks norske universitet og høyskoler.
3. Utvikle en veileder til forskere og andre som skal samarbeide med personer med utviklingshemming i forsknings- og utviklingsarbeid.
4. Etablere et nettverk for personer med utviklingshemming som har deltatt på kurset og som kan være aktuelle ressurspersoner for deltakelse i senere prosjekter.

2.2. Målgruppe

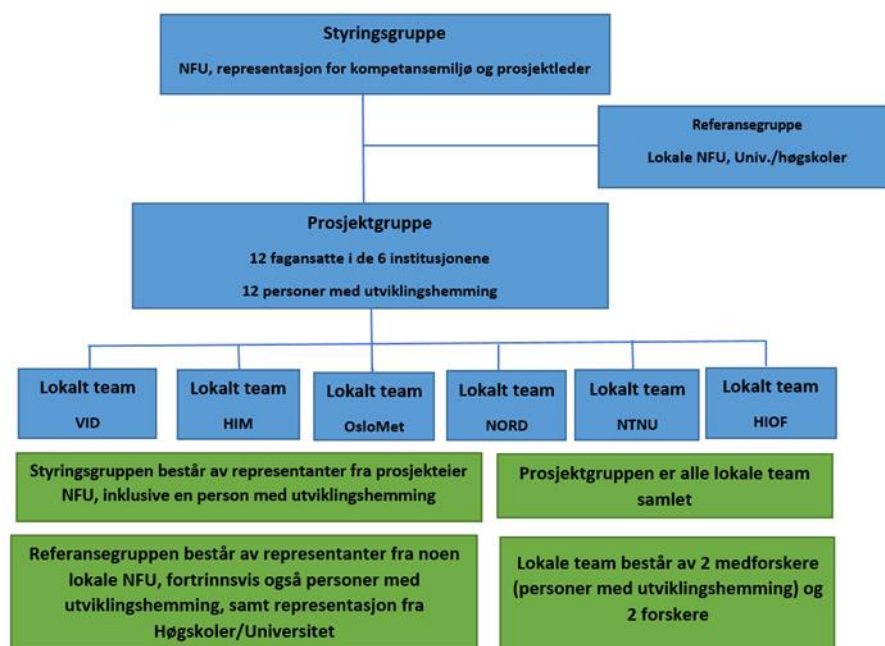
Målgruppe for prosjektet var personer med utviklingshemming som ønsket å kvalifisere seg for å delta i forsknings- og utviklingsprosjektet.

Kap 3. Prosjektgjennomføring/Metode

3.1 Organisering av prosjektet

Prosjektet var organisert med en prosjektgruppe som besto av alle team-medlemmene, en styringsgruppe og en referansegruppe.

3.1.1. Organisasjonskart

3.1.2. Teamene

Prosjektet var organisert i seks team bestående av to medforskere med utviklingshemming og to forskere fra Nord Universitet (Namsos), NTNU (Trondheim), Høgskolen i Molde (HIM), VID (Sandnes), OsloMet og Høgskolen i Østfold (HIOF). Prosjektleder var i tillegg til å være prosjektleder også del av teamet i Østfold.

3.1.3. Styringsgruppen

Styringsgruppen besto av Martin Sletten Eriksen fra brukerrådet i Bærum, Linda Barøy fra NAKU, Helene T. Strøm-Rasmussen og Hedvig Ekberg (NFU) i tillegg til prosjektleder May Østby.

Det ble gjennomført 7 møter i styringsgruppen, noen via Zoom på grunn av pandemien. De ble også invitert på sluttkonferansen og takket for jobben. Styringsgruppen har alltid vært tilgjengelig for prosjektleder også for mindre problemstillinger underveis.

3.1.4. Referansegruppen

Referansegruppen besto av Thomas Hjelle (brukerrådet Lillestrøm), Hege Christin Nilsson (medforsker Lillehammer), Mette Tindvik Hansen (Høgskolen i Østfold), Anna Chalachanová (VID), Gørild Schancke (NFU Trøndelag) og Åslaug Røberg (NFU Møre og Romsdal).

Det ble gjennomført 2 møter i referansegruppen. De ble også invitert på sluttkonferansen og takket av for jobben.

Både styringsgruppen og referansegruppen har i tillegg til møter fått tilsendt fire nyhetsbrev fra prosjektet.

3.1.5. Kontaktpersoner

I starten av prosjektet ba prosjektleder om at en person fra hvert team skulle være kontaktpersoner. Etter en periode å ha brukt epost som informasjonskilde, ba jeg om at kontaktpersonene kunne sette av tid til kontaktpersonmøter ca. en gang i måneden. Hensikten med disse møtene var å koordinere informasjon og diskutere problemstillinger fortløpende gjennom prosjektperioden.

Kontaktpersonene formidlet informasjon ut til resten av sitt team, samt diskuterte saker som skulle opp der det var nødvendig.

3.2 Endringer og utfordringer i prosjektperioden.

Prosjektet har i det alt vesentlige blitt gjennomført i tråd med målsetningene og planen fra prosjektskissen. Samtlige målsetningen har blitt oppnådd. Det har likevel vært noen endringer og vi har møtt noen utfordringer i løpet av prosjektperioden.

3.2.1. Forsinkelser og endringer på grunn av covid-19.

Endring av kursorganisering.

Ifølge planen skulle kurset ha startet høsten 2020. Som kjent ble Norge nedstengt 12.mars 2020 og høgskoler og universitet ble stengt for aktivitet på campus. Dette medførte en pause i planlegging av

prosjektet og senere en utsettelse av oppstart av kurs. Imidlertid kunne noen av teamene gjennomføre kurset digitalt, her startet teamet ved OsloMet og NTN i februar 2021. Også VID gjennomførte kurset digitalt, med oppstart 29.4.21, mens HIOF startet digitalt og avsluttet på campus etter at det ble åpen tilgang igjen. NORD og HIM valgte å gjennomføre fysisk ut fra en vurdering av hva som var mulig for egne kursdeltakere. Selv om pandemien utgjorde en utfordring for prosjektet, ga det også noen nye læringsmuligheter, ved at vi fikk erfaring med at det er mulig å gjennomføre nettundervisning for personer med utviklingshemming. Det ga også mulighet for personer som ikke bodde i nærheten av campus å delta. Erfaringene viser likevel at dette forutsetter at de det gjelder har tilgang til pc, nettverkstilgang og tilrettelegger i varierende grad. Noen av erfaringene er beskrevet i Bredvold et al. 2023. Digital utvikling, men begrenset mulighet for utviklingshemmede! <https://stiftelsensor.no/nyheter/item/digital-utvikling-men-begrenset-mulighet-for-utviklingshemmede>

Endring av aktivitet

Vi hadde planlagt for en felles studie av fritid, hvor 3 team skulle bruke kvalitativ og 3 kvantitativ tilnærming. Dette ville forutsatt en samtidig start og flere møtepunkter enn det som ble mulig under nedstengingen, så dette ble utelatt og hvert team fant egne løsninger på hvordan få praktisk erfaring med ulike metoder. Dette kom til nytte ved at det ble utviklet en rekke øvelser som er presentert i veilederen. VID valgte imidlertid å bruke fritid som en rød tråd i sitt undervisningsopplegg, noe som også resulterte i en egen artikkel om fritid i SOR-rapport nr. 5/22.

3.2.2. Forutsetninger i teamene.

Ett av teamene opplevde en lengre sykemeldingsperiode hos en av forskerne og et annet team opplevde at en forsker gikk over i annen stilling og at det tok tid å få inn en ny.

Teamene hadde ulike forutsetninger for å gjennomføre arbeidet i prosjektet. Det kan for eksempel være ulik erfaring med å samarbeide med personer med utviklingshemming, forskernes erfaring med inkluderende forskning, at medforskerne hadde ulikt utgangspunkt, ulike forutsetninger for å ha tilstrekkelig kvalitet på digitale møter under covid-19 og annet.

De to teamene som startet digitale kurs først, opplevde at ikke alt materiale var ferdig til bruk ved oppstart. Det hadde helt klart vært ønskelig for alle deler av prosjektet at vi hadde lyktes med å ha samme framdrift, men bla pandemien slo litt ulikt ut for teamene. Fra prosjektleders side må det bemerkes at i tillegg til at noe materiale ikke var helt ferdigstilt, dels på grunn av ovenstående, så kan

også kursgruppene sammensetning og hva de vil mestre av kunnskap være en faktor som gjør at materiale som ble ansett ferdigstilt av planleggende team, ikke ble opplevd tilstrekkelig for andre team. Samtidig kan det nevnes at når vi måtte tilpasse kursmaterieell til egne grupper og behov så kan det også forstås slik at materiellet ble mer mangfoldig og rikere. En vurdering av hva den enkelte kursgruppe kan mestre, kan ha medført et ønske om å inkludere mer fagstoff enn det teamet som planla det aktuelle temaet hadde vurdert. Andre vil kunne ha behov for å forenkle materialet av samme årsak. Uansett vil det alltid være nødvendig å tilpasse materialet til egen kursgruppe. Dette er også årsaken til at vi har valgt å legge ut PowerPoint presentasjonene som mulig å endre.

Noen har erfart at det kan ha vært vanskelig for medforskerne å tørre å si hva de mener og tenke høyt. Men forskerne mener å ha sett veldig utvikling av selvtillit etter hvert som de har mestret nye oppgaver, snakket høyt, sagt det de mener og vi har faktisk sett de har blomstret. De har opplevd at deres stemme lyttes til og har en betydning. Dette har vært en viktig effekt av å være medlem av et team.

3.2.3.Rekruttering medforskere og kursdeltakere.

Rekruttering av medforskere ble gjort på ulike måter til de forskjellige teamene. Flere beskriver at de kontaktet personer de allerede kjente, mens andre har tatt kontakt med ulike kommunale enheter, pårørende eller i ett tilfelle politisk ledelse i kommunen for bistand med rekruttering. I noen tilfeller var det også slik at en aktuell medforsker kom med forslag til andre aktuelle personer. Noen team opplevde å få nei fra aktuelle personer. Flere av teamene opplevde at det tok noe tid å få på plass to medforskere til teamet, noe som medførte noe forsinkelse i oppstarten. Medforskerne har med ett unntak deltatt gjennom hele prosjektperioden.

Rekruttering av kursdeltakere utgjorde en større utfordring for noen av teamene, mens andre ikke opplevde det samme. Det tok mye tid og vi oppnådde noen færre kursdeltakere totalt enn vi hadde håpet. Planen var 5 kursdeltakere på hvert sted i tillegg til de av medforskerne som ønsket å ta kurset altså 42 deltakere. Totalt gjennomførte 39 personer kurset, altså ikke et veldig stort avvik. Kurset ble annonsert i Samfunn for alle nr. 4 og 5/20 (vedlegg 1), i SOR-rapport nr. 6/20 og på NAKU sine sider. Det ble sendt ut til vernepleierutdanningenes praksisfelt, gitt informasjon til stiftelsen Helt Med, lagt ut på Facebooksider, både private og sider som vernepleier på Facebook, samt vernepleier.no.

En mulig forklaring på at noen steder hadde mindre utfordringer med rekruttering, kan være lokal kjennskap til hvem som kan være aktuelle deltagere. Et eksempel kan være på Campus Namsos, hvor

aktuelle søkere kjente en eller begge forskerne fra før. Kanskje ble det lettere å søke når de visste hvem som skulle ha kursene?

Rekruttering av personer med utviklingshemming til deltakelse i forskning har vist seg å være utfordrende i flere tidligere prosjekter (Kittelsaa, 2008; Lennox et. al 2005, Østby et. al 2018 (sluttrapporten), Chalachanová et. al 2019, Witsø og Hauger, 2018; Østby, 2019). Det kan være flere årsaker til manglende påmelding. Kursene var arrangert på dagtid, og det er mulig at det var vanskelig å få permisjon fra arbeid/dagaktivitet for å delta. Det som kalles port-vokter-problematikk kan være en annen årsak, dvs. at invitasjonen ikke blir formidlet videre til aktuelle personer av ulike årsaker. Det er også mulig at det ble utfordrende med digital deltakelse for enkelte.

3.2.4.Teams for lagring av dokumenter.

Det ble tidlig klart av vi trengte et sted for felles lagring av dokumenter; referater, opplæringsmaterialet, prosjektdokumenter mm. I utgangspunktet ønsket vi ett sted hvor medforskerne enkelt kunne få tilgang til alt materiale og fra team Oslo ble det foreslått å bruke Workplace. Etter å ha rådført oss med fra datasikkerhetsansvarlig ved Høgskolen i Østfold, viste det seg at denne siden hadde for dårlig sikkerhet og vi ble tilrådd å bruke Teams. I starten hadde kun forskerne tilgang til Teams- rommet vårt, mens de medforskere som ønsket ble gitt tilgang. Noen medforskere har vært inne på sidene, men de ble opplevd som lite tilgjengelig, både strukturelt og når det gjelder de enkelte dokumentene. Det hadde vært ønskelig å kunne gjøre rommet og dokumentene mer tilgjengelig, men i denne omgang ble det ikke mulig på grunn av tiden det ville ha krevd. Det var et sted for lagring. Det enkelte team hadde også sitt eget rom hvor de kunne legge inn sine tekster og hvor de selv kunne velge hvordan dokumentene var skrevet, for eksempel i lettlest tekst. Flere av teamenes referat som ble lagt der var lettteste, mens andres ikke var det. Noen team gikk inn i Teams-rommet for å se på dokumenter i møtene, og kunne tilrettelegge ved å gjennomgå dokumenter etter behov. Teamsområdet inneholder pr. dato over 1700 dokumenter/elementer og det sier noe om muligheten til å kunne gjøre alt tilgjengelig innenfor tidsrammen. For meg som prosjektleder ville det ha vært helt umulig å rekke over alt dette i tillegg til å lede prosjektet fram mot delmålene. Det å ha ett sted for å lagre og ha tilgang til alle våre arbeider var viktig, og det er et dilemma å ikke ha tid til å gjøre det tilstrekkelig tilgjengelig.

3.2.5. Prosjektleders vurdering av prosjektets organisering.

Etter gjennomføring av prosjektet, som kom i gang sent høsten 2019 og har strukket seg over nesten 4 år på grunn av forsinkelser sitter jeg først og fremst igjen med en opplevelse av at organiseringen har vært tilfredsstillende. Unntaket er kanskje at kontaktpersonmøtet burde vært tegnet inn som del av organisasjonen i utgangspunktet, og med nærmere beskrivelser av hvordan alle team-medlemmer skal være tilstrekkelig hørt. Det å skulle lede et prosjekt med 6 ulike institusjoner og geografiske plasseringer, med 12 forskere og 12 medforskere over så lang tid, har til tider vært krevende. Det er mange tråder å holde i og mange ulike meninger som gjerne skal balanseres. Min jobb har derfor vært å holde oversikten og retningen på prosjektet. Når det er sagt, så har prosjektet vært vellykket nettopp på grunn av alle menneskene som har vært involvert, deres engasjement og vilje til å finne løsninger.

Forskningsetiske vurderinger.

Prosjektet er meldt til NSD (nå SIKT) meldeskjema nr. 289295 som to ulike utvalg. Forskere og medforskere ble meldt inn som utvalg 1 i desember 2019. Kursdeltakerne ble meldt inn som utvalg 2 i desember 2020.

Kap 4. Resultater og resultatvurdering

Resultatene som presenteres i denne rapporten er først og fremst en evaluering av målene vi hadde satt. I tillegg presenteres teamenes vurderinger av sin egen arbeidsprosess, både med tanke på planlegging og gjennomføring av kurset og samarbeidet i teamet. Prosjektets nytteverdi og formidling, både gjennomførte og planlagte beskrives.

4.1 Måloppnåelse delmål

Under beskrives måloppnåelse for hvert enkelt av delmålene. I tillegg til prosjektleders vurdering av måloppnåelse, har de enkelte teamene levert delrapporter hvor de har evaluert med tanke på sin egen kursgruppe og sitt eget forskerteam.

4.1.1.Delmål 1

Utvikling av kursopplegg med kursmateriell for personer med utviklingshemming som ønsker å kvalifisere seg til å delta i forsknings- og utviklingsprosjekter.

Vurdering av måloppnåelse.

Med tanke på at prosjektgruppen geografisk sett var fordelt på store deler av landet, ble tema for kurset fordelt etter trinnene i en forskningsprosess. Oppgaven var å forberede opplæringsmateriale bestående av kunnskapsark, PowerPoint presentasjoner, øvelser og hjemmeoppgaver. Materialet ble lagt i teamenes mapper i Teams, og ble så tilpasset den enkelte kursgruppe. Etter gjennomføring av kurset, møttes hele prosjektgruppen til et to dages møte for å gjennomgå alt materiale og revidere det for publisering. For å gjøre gjennomgangen overkommelig, hadde en forsker fra hvert team et forberedende møte for å velge ut noen av variantene av materiale, dette fordi alle team hadde utviklet sine egne varianter ut fra behovene i kursgruppen. Etter gjennomgang av hele prosjektgruppen gjennomgikk prosjektleder alt materiale for en siste vurdering og samkjøring før publisering på NAKU sine sider. Kunnskapsark er der lagt inn som PDF, mens Power Pointer er lagt inn med muligheter for endring. Det ble også laget en veileder, øvelser og en ordliste som kan lastes ned og brukes fritt.

Ansvarsfordeling kunnskapsområder:

- Team Molde hadde ansvar for medforsker- og forskerrollen, hvordan føle seg trygg og hvordan samarbeide i inkluderende forskning.
- Team Sandnes hadde ansvar for hvorfor personer med utviklingshemming skal være med i forskning og om taushetsplikt.
- Team Oslo hadde ansvar for forskningsmetode, inklusive ulike metoder for å samle data.
- Team Fredrikstad hadde ansvar for analyse, forskningsprosessen og litteratursøk. De laget også en PowerPoint om hvordan samarbeide på Zoom.
- Team Namsos hadde ansvar for diskusjon.
- Team Trondheim hadde ansvar for formidling, inkludert hvordan skrive en lettlest artikkel.

Oppsummering delmål 1.

Kurset er utviklet, revidert og publisert i tråd med planen. Alt materiale kan hentes i NAKU sin kunnskapsbank: <https://naku.no/kunnskapsbanken/forskerkurs-personer-med-utviklingshemming>

4.1.2.Delmål 2

Gjennomføre og evaluere pilotkurs ved seks norske universitet og høyskoler.

Vurdering av måloppnåelse:

39 personer med utviklingshemming gjennomførte kurset. Inkludert i dette antallet var også medforskerne, som selv ønsket å ta kurset. Selv om flere av medforskerne hadde erfaring som medforsker fra tidligere prosjekt, hadde de ikke gjennomført noen formell opplæring. De ønsket å få kursbeviset. Det betyr også at medforskerne hadde en dobbeltrolle ved at de både var kursledere og kursdeltakere. Ideelt sett skulle vi hatt 30 deltakere i tillegg til de 12 medforskerne, siden alle ønsket å delta. Altså 42 kursdeltakere. Når vi endte med 39 deltakere, så er ikke det så stort avvik fra planen. Ulempen var at vi ikke lyktes å rekruttere kursdeltakere til kurset i Molde. Vi valgte likevel å gjennomføre kurset med de to medforskerne der.

På sluttkonferansen inviterte vi noen kursdeltakere til å ha innlegg om betydningen kurset hadde for dem, og vi siterer her to av dem.

Ole Kristian Martinsen, kursdeltaker Fredrikstad.

- Jeg har sett ting på en annen måte.
- Jeg har lært mye.
- Alle er annerledes og fortjener den hjelpen de trenger.
- Alle trenger omsorg og kjærlighet.
- Viktig at vi stiller opp for hverandre.
- Viktig at de det handler om er med på selve forskningen.

Trond Roger Skogås-Rosendal, kursdeltaker Namsos.

- Hvordan var det å være med på forskerkurs?

Det var bra.

- Hva var bra?

Det var bra å snu tankegangen.

Det var bra å tenke på andre måter.

Jeg vil anbefale at alle får gå på kurs.

- Hva var artig?

Det var artig å jobbe i grupper.

Det var bra å være sammen med andre folk.

Det var sosialt.

- Var det noe som ikke var bra?

Det var litt for lite tid, så det burde vært strekt ut mer utover i tid.

Kurset ble gjennomført etter litt ulike modeller på de seks stedene. Dels skyldtes dette covid-19, der noen da valgte å gjennomføre via Zoom. Andre måtte utsette oppstart på grunn av sykdom i teamet og gjennomførte et mer intensivt og praktisk rettet kurs. Alle evalueringer fra kursdeltakere viser stor grad av fornøydhet med kurset og ga oss innspill til revisjon av opplæringspakken før den ble publisert. Det at noen gjennomførte kurset på Zoom ga erfaringer vi ikke hadde fått om det ikke hadde vært pandemi. Det at personer med utviklingshemming på en vellykket måte kan delta på digital undervisning var en viktig erfaring. I tillegg ligger det viktig informasjon i behovet for tilrettelegging dersom slik deltakelse skal være vellykket. For eksempel det å ha tilgang til pc og nettverk, men også å ha tilretteleggere tilgjengelig under gjennomføring og ved hjemmeoppgaver. Det å gjennomføre på Zoom medførte også at deltakere som ikke bodde i nærheten av campusene kunne ta kurset.

Oppsummering delmål 2.

Kurset ble gjennomført, evaluert og revidert i tråd med planen. Viser i tillegg til mer detaljert vurdering fra det enkelte team senere i rapporten.

4.1.3.Delmål 3

Utvikle en veileder til forskere og andre som skal samarbeide med personer med utviklingshemming i forsknings- og utviklingsarbeid.

Vurdering av måloppnåelse:

Veilederen ble utviklet på grunnlag av alle teamenes erfaringer med å gjennomføre kurset. I tillegg ble den komplettert med erfaringer fra tidligere inkluderende prosjekt. Alle team bidro med innspill til ord til ordlisten før forklaringer på ordene ble diskutert i felles prosjektmøte. Øvelser fra alle team ble inkludert for å vise ulike alternativ til øvelser på samme tema.

Oppsummering delmål 3.

Veilederen ble utviklet og publisert i tråd med planen og ligger sammen med resten av materialet i NAKUs kunnskapsbank, her: <https://naku.no/kunnskapsbanken/forskerkurs-personer-med-utviklingshemming>

4.1.4. Delmål 4

Etablere et nettverk for personer med utviklingshemming som har deltatt på kurset og som kan være aktuelle ressurspersoner for deltakelse i senere prosjekter.

Vurdering av måloppnåelse:

Dette delmålet tok det mer tid å komme i gang med, noe som kan tilskrives at prosjektgruppen ikke møttes fysisk. En av medforskerne, Camilla Hopen fra team Oslo, var spesielt engasjert i dette delmålet og tok ansvar for innlegg om nettverk på prosjektmøtet 30. november 21. Sammen med Tine Gladsø (team Namsos), Iver Valved Korsvik (team Molde) og Hilde Haaland (team Sandnes) dannet de et arbeidsutvalg og opprettet en Facebookside: Medforskergruppa.

Britt-Evy Westergård (team Oslo), Gunn Eva S. Myren (Team Namsos), Ingrid Krohn Aasgård/ senere Hege Bakken (team Molde) og Peter Paluga (team Sandnes) har bistått som tilrettelegger for medforskerne. Prosjektleder har deltatt i møtene fram til prosjektslutt. Møtene har vært ledet av medforskerne i samarbeid med tilrettelegger. Underveis har Martin Sletten Eriksen gått inn i arbeidsutvalget og Camilla Hopen har sluttet. Det ble valgt nye medlemmer til arbeidsutvalget i november 23, da Hilde Haaland valgte å gå ut.

Arbeidsutvalget har i perioden fra oppstart og til november 2023 hatt 12 møter. Referat har vært skrevet i samarbeid i møtene og godkjent på neste møte. De første møtene var tema hva et nettverk er og hva et nettverk for medforskere skal ha som mål. En del arbeid gikk med til å legge fram om nettverket på sluttkonferansen 31. mai i 2022. Et gruppearbeid på sluttkonferansen om nettverket viste at det er stor interesse for et slikt nettverk, noe som ga god motivasjon for videre arbeid. Etter den tid har arbeidsutvalget jobbet mest med å planlegge sin egen konferanse om inkluderende forskning, som ble arrangert i Oslo mandag 27.11.23. Konferansen ble gjennomført som en halvdagskonferanse på OsloMet, og var støttet av midler fra BUF-dir. (program for konferansen i vedlegg 3).

Oppsummering delmål 4.

Nettverk for medforskere er etablert som forutsatt og drives videre etter prosjektslutt. Videre drift forutsetter foreløpig ildsjeler både blant medforskere og forskere siden det pr. nå ikke er tilgjengelige midler.

4.2. Teamenes vurderinger

4.2.1. Planlegging og gjennomføring av kurset.

Teamene ble bedt om å beskrive antall kursdeltakere, antall kursdager kurset ble spredt over, om kurset ble gjennomført fysisk på campus, digitalt eller kombinert. Videre hvordan kurset ble lagt opp og om de hadde noen spesifikke erfaringer med gjennomføringen. Hadde kursdeltakerne med tilretteleggere og om det var noe materiale eller øvelser de ville framheve? Hadde de erfaringer med om hjemmeoppgaver ble gjennomført, evt. hvorfor det ikke fungerte?

Gjennomføring av kurset ved Nord Universitet – Campus Namsos.

Team Namsos besto av: Tine Gladsø, Lisa Malin Kleven Fløan, Gunn Eva S. Myren og Tove Mentsen Ness.

Forskerkurset i Namsos startet først i august 2021 på grunn av at den ene forskeren var sykmeldt våren 2021, noe som medførte at team Namsos hadde kortere tid til å gjennomføre kurset da vi skulle være ferdig innen utgangen av september 2021. 7 personer søkte på kurset, men den ene personen som søkte hadde i tillegg søkt på forskerkurset som skulle gjennomføres i Trondheim ved NTNU og takket ja til tilbud om å delta på dette kurset. De andre 6 fikk tilbud om å delta på kurset. I Namsos var vi så heldige at vi kunne tilby kurset fysisk. Dette på grunn av at det gjennom hele perioden var lite korona i Namsos i august og september. Dette var bra, for bare en av deltagerne hadde med tilrettelegger under kursdagene, og dette var på bakgrunn av fysiske funksjonsnedsettelse. Det var til sammen 8 deltagere på kurset i Namsos, da de to medforskerne også valgte å delta.

Vårt forskerkurs startet 13 august og vår siste kursdag var 24 september. Tre kursdager var på 3 timer og de andre fire var på fire timer, inkludert felles lunsj. Vi valgte å gjennomføre kursdagene på fredager. De fleste var med på alle kursdagene vi gjennomførte, og hadde bare frafall ved ferie og andre hendelser som bidro til at de ikke kunne delta på kursdagene. På bakgrunn av at vi i team Namsos hadde kortere tid å gjennomføre kursdagene på valgte vi en praktisk tilnærming. Kursdeltagerne fikk gjennomføre forskningsprosessen praktisk, og laget problemstilling, intervjuguide, intervjuet studenter, analyserte, diskuterte og presenterte resultat på siste kursdag. Læringsmetodene vekslet mellom gruppearbeid, praktiske øvelser og tradisjonell kateterundervisning med samtale i plenum, samt små filmer og bruk av tavle. Medforskerne som også var deltagere på kurset fungerte også som lærere i tillegg til forskerne i team Namsos. Alle

kursdeltagere uttrykte at de hadde kost seg på kurs samtidig som de hadde lært av forskningsprosessen.

Gjennomføring av kurset ved NTNU – Campus Trondheim.

Team Trondheim besto av: Petter Bjørkmo, Sigrud Myklebost, Aud elisabeth Witsø og Sylvia Viken.

Selv om det var pandemi startet vi kurset nesten etter planen. Planen var å starte opp høsten 2020, men det ble utsatt til januar 2021. Vi planla å gjennomføre kurset noe digitalt og noe fysisk. Men det gikk dessverre ikke pga. pandemien. Alle kursdager ble gjennomført på Zoom, bortsett fra avslutningen, da møttes vi fysisk for første gang.

Kursdagene startet med en repetisjon fra forrige kursdag, da brukte vi Power Point presentasjon fra forrige kursdag.

Hver gang ønsket Petter velkommen til ny kursdag. Han fortalte hva vi skulle gjøre på kursdagen. Så gikk vi gjennom PowerPoint presentasjon av dagens tema og gjorde også øvelser for å skape aktivitet underveis. Hvis det ble gitt ny hjemmeoppgave, ble den gjennomgått på slutten av dagen. På slutten av hver kursdag snakket vi om hvordan dagen hadde vært. Kursdagene varte i ca. 2 timer med pauser underveis.

Noen ganger hadde vi hjemmeoppgaver mellom kursdagene. De ble også gjennomgått på kursdagen. For alle deltakere fungerte hjemmeoppgaver best når de fikk litt hjelp til å jobbe med dem.

Vi synes at Zoom fungerte bra for oss. Men vi fant fort ut at vi ikke kunne ha lange økter. Selv om kursdagene varte bare 2 timer, hadde vi også 3 pauser underveis. Noen kursdeltakere hadde med tilretteleggere. De var med fra start til slutt, og tok aktivt del i øvelser sammen med kursdeltakerne.

Vi hadde noen ganger litt tekniske problemer, for eksempel med lyd og pålogging. Men det var ikke så ofte at det skjedde, og det ble bedre underveis i kurset.

Vi var litt spente på hvordan det ville gå å ha øvelser i Zoom. Det fungerte, men vi tror vi kunne hatt flere øvelser dersom vi møttes fysisk.

Å gå gjennom fritidsaktiviteter fungerte veldig godt. Det var en artig øvelse som alle likte. Det var også artig å lage diagrammer, selv om dette var en hjemmeoppgave. Det var fint å vise frem hva vi hadde laget for hverandre på kursdagen.

Vi brukte både forskningstrappen og fisken. De er like, men forklarer hvor man er i forskningsprosessen på litt forskjellige måter. Vi tror det var lettere å holde oversikt over hvor vi var i forskningsprosessen ved å peke på enten fisken eller trappen.

Gjennomføring av kurset ved VID – Campus Sandnes.

Team Sandnes var: Jeanette Fjermestad, Hilde Haaland, Peter Paluga og Anders Midtsundstad

I Sandnes gjennomførte vi alle de ti kursdagene digitalt grunnet covid-19. Det gikk fint, men alle syntes det var dumt at vi ikke kunne møtes i lokalene til VID vitenskapelige høyskole i Sandnes. Vi var en fin gruppe med seks kursdeltakere. To av oss var medforskere som også deltok i planleggingen og gjennomføringen av kurset. Tre kursledere som er ansatt ved VID deltok også.

På kurset var vi enige om at vi fikk lære om fasene i forskningsprosessen og at vi gjennom kurset fikk mulighet til å bli kjent med andre som startet på kurset.

Alle kursdeltakerne lærte seg å raskt å ta i bruk Zoom, men opplæringen var nødvendig å gjennomføre av ansatte ved VID eller tilretteleggere som deltakerne har i eget nettverk. Vi hadde en lenke som vi kunne bruke alle kursdagene. Noen hadde ikke PC, men de fikk låne en bærbar PC av VID. Individuell tilrettelegging var viktig under kurset.

I vårt team har vi samarbeidet godt. Undervisningen de 10 studiedagene ble forberedt av forskere og medforskere før vi startet opp, og på planleggingsmøter mellom kursdagene. Vi har erfart at det må settes av tilstrekkelig med tid til dette samarbeidet slik at medforskere får mulighet til å ta ansvar for oppgaver tilknyttet undervisningen. Når vi organiserte undervisningen med samlinger over to dager erfarte vi at dette ble utfordrende. Planleggingsprosessen var påvirket også av de ulike roller som medforskere hadde. Samtidig som de var medforskere var de også kursdeltakere. Og for å kunne oppfylle forventninger som en kan stille til medforskere måtte de forberede noe som vi ikke alltid klarte å sette av god tid til.

På hver av kursdagene startet vi med å presentere et eller flere temaer. Vi startet dagene med å vise til hvilket trinn vi arbeidet med på forskningstrappen som viser alle fasene. Etter undervisning fordelte vi oss i to faste grupper hvor vi jobbet med det vi hadde lært om i undervisningen. Det var lærerikt og flott å høre hva andre tenkte om temaet. Vi valgte faste grupper, men tenker også at det kunne vært fint om vi hadde variert hvem som skulle delta i gruppene med utgangspunkt i temaer eller for å bli bedre kjent med flere av kursdeltakerne.

Vi hadde ulike praktiske øvelser som var god hjelp for å forstå teori for eksempel gjennom sortering av sokker. Vi var opptatt av at øvelsene skulle være nyttige for kursdeltakere som i fremtiden ønsker å delta som medforskere. Mange av disse øvelsene ble gjennomført for å gi oss mer kunnskap rundt prosjektet vi arbeidet med. Temaet var fritid. Vi fikk på denne måten å lære gjennom kurset hvordan en kan jobbe sammen som medforskere og forskere i et prosjekt.

Noen måneder etter at kurset var avsluttet kunne vi møtes til en avslutning på VID. Alle var glade for at vi kunne møtes. Her fikk vi mulighet til å øve på formidling og presentere sammen med alle kursdeltakerne hvordan vi hadde jobbet med vårt forskningsprosjekt for inviterte gjester.

Vi håper at mange flere får mulighet til å ta forskerkurset. Vi opplever det som viktig at personer med utviklingshemming gis en mulighet til å delta i forskningsprosjekter. Dette er tema i en artikkel vi medforskere og forskere i vårt team skriver om. Sammen med alle kursdeltakerne skriver vi også en artikkel om fritidsprosjektet vi gjennomførte på kurset. Begge artiklene er utgitt i SOR-Rapport sett inn nummer. Vi erfarer at artikkelarbeid også krever nok med tid. Dessverre har dette blitt påvirket av covid-19. restriksjoner

Gjennomføring av kurset ved Høgskolen i Østfold – Campus Fredrikstad.

Team Fredrikstad besto av: Linda Grepperud, Even Grepperud, Mette Tindvik Hansen, Kari Megrund og May Østby.

På grunn av pandemien startet kurset en del forsinket. Planen var å starte opp høsten 2020, men det ble utsatt til etter jul. Da ble mye stengt på nytt og vi valgte derfor å starte opp etter påske. De 4 første kursdagene ble gjennomført i Zoom, mens resten ble gjennomført i lokalene til Høgskolen i Østfold i Fredrikstad.

Kursdagene startet med en repetisjon fra forrige kursdag, da brukte vi kunnskapsark. Hvis vi hadde hjemmeoppgave, ble den gjennomgått etter repetisjonen. Så gikk vi gjennom PowerPoint presentasjon av nytt tema og noen øvelser for å skape aktivitet underveis. Hvis det ble gitt ny hjemmeoppgave, ble den gjennomgått på slutten av dagen. Til slutt hadde vi en gjennomgang av hvordan dagen hadde vært. Kursdagene varte i ca. 4 timer med mange pauser underveis.

Undervisningen måtte tilpasses for å fungere i Zoom eller på høgskolen. Begge deler hadde sine utfordringer.

Fordeler med Zoom: Lyden kan slås av. Det er lettere å ta pause. Det blir ikke prating i munnen på hverandre. Vi slipper reisevei.

Det som ikke er så bra med Zoom, er at man ikke blir så godt kjent. Det er litt vanskeligere å lære det man skal. Noen synes det er vanskelig å stille spørsmål. Det kan også være litt vanskelig for tilretteleggere å hjelpe til.

Ulempene ved å møtes på Høgskolen er at det kan bli for mye småprat og avbrytelser. Det som er fint, er at det er hyggelig å møtes og at vi blir bedre kjent med hverandre.

Enkelte av deltakerne hadde med tilretteleggere. De var bare der for å observere og hjelpe til særlig de første gangene til vi ble godt kjent. Noen av kursdeltakerne hadde nok hatt behov for mer hjelp ved undervisning i Zoom.

Vi hadde flere fine øvelser, særlig de om analyse var gøy å gjennomføre. Øvelsen der vi skulle observere og sitte på plassene våre og telle forskjellige ting, var fin. Øvelsene gjorde at vi var mere aktive og lærte på en annen måte.

Arket med trappen og fisken forklarte innholdet i kurset godt. Mange av PowerPointene og kunnskapsarkene var ganske gode, men ikke alle var helt ferdige. Alt måtte skrives slik at alle som tar kurset kan forstå det.

Det ble gitt noen hjemmeoppgaver på kurset. Noen av oppgavene fungerte godt, men ikke alle. Vi kunne nok vært enda mer tydelig på hva de skulle gjøre. Kanskje burde vi bedt deltagerne fortelle hva de trodde vi forventet før de dro hjem, slik at alle hadde forstått hva de skulle gjøre. Ellers så burde det vært mer samarbeid med tilretteleggere som kunne hjulpet til med hjemmeoppgaver. Det kan være lurt å begynne å arbeide med oppgavene mens vi er på kurset. Oppgaver som krever PC må gjøres sammen, slik at vi sikrer at alle har det utstyret de trenger.

Det er viktig med god planlegging og god kommunikasjon gjennom kurset. Presentasjonen må tilpasses etter deltakerne, slik at alle klarer å følge med.

Gjennomføring av kurset ved Høgskolen i Molde.

Team Molde besto av: Ole Magnus Oterhals, Iver Valved Korsvik, Hege Bakken, Kristin Røvik til november 2020 og Ingrid Krohn Aasgård som overtok i august 2021 da Røvik startet på en Ph.d..

I Molde var det to kursdeltagere. Kun medforskerne. Vi fikk ingen andre kursdeltagere i Molde.

På grunn av nedstenginga (covid-19) fikk vi ikke delt ut brosjyren der vi hadde planlagt. På fotballtrening, aktivitetssenteret, FTU (Friluftsliv tilrettelagt for utviklingshemmede). Den ene forskeren slutta på høgskolen. Det gjorde at en ny forsker måtte ta over. På grunn av covid-19 og at

det bare var en forsker ble bare medforskerne med for å ta kurset. På de tre siste kursdagene ble heldigvis en ny forsker med.

Vi hadde 10 kursdager. Vi brukte 5 timer på hver kursdag. Et par kursdager var litt kortere. Vi hadde lang lunsjpause fordi det var lange kursdager.

Kurset var på Høgskolen i Molde. Team Molde hadde kursdager når Coronareglene var slik at vi kunne være på høgskolen. Vi synes det er bra at vi kunne møtes. Det er litt enklere og så er det kjekt å ha pause og spise lunsj sammen.

Forsker forandret litt på Power Pointer og kunnskapsark slik at det skulle passe til team Molde. Noen ord ble byttet ut med enklere ord. Det ble også brukt større skrift og større mellomrom i teksten på kunnskapsarkene. Medforskerne leste gjennom kunnskapsarkene. Medforskerne sa fra når kunnskapsark for vanskelig. Da forklarte forsker med enklere ord. Så gikk vi gjennom Power Pointer sammen. Vi diskuterte mye om temaene. Vi hadde også øvelser.

Vi likte å snakke og diskutere om temaene. Noen av oss likte en øvelse om observasjon godt: vi telte sykler. Vi kunne jobba mer med oppgaver og gjort flere øvelser, men vi i Team Molde liker å snakke og diskutere. Vi husker godt siste kursdag med utdeling av kursbevis og taler.

Vi prøvde å ha hjemmeoppgaver da vi planla vår del av kurset. Det ble vanskelig fordi medforskerne ikke hadde noen til å hjelpe seg. Derfor hadde vi ingen hjemmeoppgaver på kurset.

Noen ganger leste vi gjennom kunnskapsarkene før kursdagen. Da var vi litt forberedt til kursdagen.

Det var mye innhold på kurset, og mye latter og glede.

Gjennomføring av kurset ved OsloMet.

Team Oslo bestod av: Camilla Hopen, Anne-Marit V. Hubertus, Gerd Hilde Lunde og Britt-Evy Westergård.

Første dag på forskerkurset var den 23. februar 2021 med syv deltakere. Kurset besto av 11 kursdager og totalt 60 timer. 39 timer var undervisning, mens resterende timer ble brukt på oppgaver som deltakerne gjorde mellom samlingene. Deltakerne fikk tilsendt alle Power Pointer og kunnskapsark, i tillegg laget vi en perm som alle mottok etter kurset, med alt materiale i.

Vi fulgte temaer som sto i studieplanen, men laget vår egen rekkefølge og egne PowerPoint. Det andre team hadde laget, brukte vi som grunnlag.

Vi i team Oslo var de første som startet med forskerkurset, og opplevde at ikke alt materiale var helt ferdig til vi startet.

Det var masse jobb å gjennomføre kurset og å lage hjemmeoppgaver, men vi hadde en fast struktur, slik at deltakerne visste hva de kunne forvente av oss. På undervisningsdagen var det først en introduksjon hvor deltakerne ble fortalt om innholdet i kurset, så kom det undervisning om dagens tema før vi evaluerte ved bruk av Polls, som er enkelt å lage i Zoom. Vi hadde mange oppgaver og diskusjoner om temaene som ble tatt opp.

Før kurset startet var det flere av deltakerne som ikke hadde sin egen datamaskin, og flere måtte lære seg Zoom for første gang. De ble fantastisk gode til å bruke Zoom og alle mulighetene der. Evalueringer fra kurset viste at de fleste likte seg godt på kurset og syntes de lærte masse. Noe var vanskelig å huske og andre ting var veldig artig å lære. Noe av det artigste var nok å bli delt inn i grupper og jobbe sammen i egne digitale rom med treningsoppgaver, som for eksempel å lage kategorier for å få oversikt over data som kunne samles inn i en studie.

På kursene hadde vi pause hver halv time. Noen ganger bestilte vi også mat fra prosjektet, slik at vi spise sammen og hadde det sosialt. Siste kursdag var den 11. mai 2021, men flere av deltakerne holdt fortsatt kontakten et år etter avslutningen. Toleransen og humoren som deltakerne viste hverandre hadde stor verdi og tilretteleggerne var svært imponert over hva deltakerne fikk til. Spesielt en tilrettelegger, som også er forsker, ga spesifikke tilbakemeldinger som gjorde team Oslo både stolte og glade over jobben vi hadde gjort.

4.2.2. Vurdering av samarbeidet i teamene.

Teamene ble bedt om å beskrive hvordan samarbeidet i teamet var organisert, for eksempel hvor ofte de møttes, varighet på møter osv. Videre erfaringer med å jobbe med eget tema og å lage materiell. Erfaringer med forberedelsene, planlegging og samarbeidet på kursdagene.

Samarbeidet i Team Namsos - NORD.

Team Namsos har fra oppstarten av prosjektet hatt jevnlig møter ukentlig på 2-3 timer de ukene det har vært mulig og minimum hver 14 dag fra oppstart og til mars -21, da en forsker ble sykemeldt. Vi har møttes i all hovedsak på Nord universitet. Medforskerne fikk utlevert sekker fra Nord, og permer som de har samlet alle referater fra møter, øvelser, Power Pointer osv.

Fra august hadde vi ukentlige møter hvor vi planla gjennomføringen av forskerkurset. I -22 har vi satt opp møter i forbindelse med både medforskernettverket (en mandag i hver mnd. a 1-2t), samt avsatt dager til å skrive artikkel (SOR).

Samarbeidet i teamet har fungert veldig bra, hvor alle stort sett har møtt på de oppsatte tidspunktene. Vi startet med å lage grupperegler, noe vi har opplevd har vært nødvendig. Siden ingen av de to medforskerne hadde vært med i prosjekter tidligere, så brukte vi det første halve året på å snakke om begreper, vise filmer og snakke sammen. Deretter jobbet vi med vår del av opplæringspakken og gjennomførte noen, men ikke alle øvelsene. Oppstarten før forskerkurset ble intensivt for at vi skulle få gjennomført et godt kurs, med tanke på at vi kom for sent i gang.

Vi har underveis i prosjektperioden spist felles lunsj de dagene det har falt seg naturlig og vi har hatt avslutninger med middag før sommer og til jul.

Vi har underveis byttet på å skrive referat fra møtene, men dette «stjal» litt av den tiden vi hadde satt av. De siste gangene er det derfor forskerne som har skrevet referatene mens vi har hatt det på storskjerm slik at alle kunne komme med innspill. Alle mailer vi i Team Namsos har sendt, har vi skrevet i samarbeid.

Team Namsos har hatt formidling av forskerkurset både på Forskningsdagene og hos Statsforvalteren som arrangerte fagdag for kommunalt ansatte innenfor omsorgssektoren. Disse dagene med forberedelser før formidling, gjennomgang av presentasjoner og selve formidlingene har bidratt til at medforskerne har blitt tryggere på å presentere og snakke høyt og tydelig.

Intervjuene om studenter og covid-19 som ble gjennomført i løpet av kursdagene arbeides videre med tanke på en lettlest vitenskapelig artikkel, i samarbeid med prosjektleder. Dette arbeidet fortsetter utover våren 2024.

Samarbeidet i team Sandnes – VID

Vårt samarbeid begynte med et møte i desember 2019. Anders og Peter presenterte prosjektet for Jeanette og Hilde. Vi fortalte at vi skulle lage et kurs om forskning for personer med utviklingshemming.

I neste møtet ble vi bedre kjent og avtalte regler for våre møter, datoer og tidspunkter for kommende møter. Vi avtalte å møtes 6 ganger mellom januar og juni 2020. Vi avtalte også at våre møter skulle være fra kl. 10:00 til kl. 13:00. I dette møtet begynne vi også å snakke sammen om hva forskning er.

I januar 2020 begynte vi å forberede oss til et stort møte i Oslo og vi begynte å snakke om forskningsprosessen.

I februar 2020 begynte vi å jobbe med vår oppgave til møtet i Oslo. Vi begynte å snakke sammen om «Hvorfor er det viktig at personer med utviklingshemming deltar i forskning?» Anders og Peter snakket om rettigheter og Hilde med Jeanette om sine erfaringer og tanker. Så kom covid-19 til Norge og vi avlyste møter i mars, april og mai, men vi hadde 3 møter i juni 2020.

Det var trist, men vi fikk mer tid til å forberede oss til kurset. Vi brukte tid til å snakke om hva forskning er, hvilke temaer personer med utviklingshemming kan være opptatt av. Det var Peter og Anders som forberedte saker til våre møter. De snakket om ulike deler i forskningen. Dette var et viktig tema i og for vårt samarbeid.

Høsten 2020 hadde vi fire møtedager. Peter og Anders jobbet med å finne frem kursdeltakere. Hilde og Jeanette hadde forslag til hvor vi kan finne deltakere. Vi brukte møter til å forberede oss til å snakke om hvorfor personer med utviklingshemming skal delta i forskning og til å snakke om taushetsplikt. Jeanette og Hilde var aktive i forberedelser av innhold. I tillegg til det var vi to dager i et stort møte. Her gikk vi gjennom hele kurset og snakket med andre team. Vi lagde oppgaver og filmer sammen. Hilde og Jeanette likte veldig godt å lage filmer med rollespill og ønsket å lage flere filmer. Høsten 2020 og våren 2021 jobbet vi også sammen med Marie Therese Birkedal.

Våren 2021 hadde vi flere møter før vi startet med kurset. Vi gikk gjennom informasjon om kursdeltakere og snakket sammen om hvordan vi kan gjøre oppstart bra for dem.

Vi hadde ti kursdager fordelt på 5 digitale samlinger. I forkant av kurset gikk vi gjennom materiell utarbeidet av andre team. Det var Anders, Marie og Peter som hadde ansvar for å legge frem de ulike deler av forskningsprosessen. I slutten av kursdager hadde vi møter og snakket om hva som fungerte bra og hva som må forberedes til neste gang. Tiden mellom samlingene var kort. Jeanette og Hilde var både deltakere på kurset og bidro med gjennomføring av kurset.

Vi erfarte at kort tid mellom samlingene bidro til at medforskerne i mindre grad enn ønskelig ble gitt mulighet til å bli inkludert i forberedelser til kursdagene. Dette hadde nok blitt bedre om vi kunne gjennomført undervisningen fysisk og ikke digitalt. I gjennomføring var de en del av sin gruppe, ble kjent med andre, passet på at alle ble sett og la frem ting som vi ble enig om at de legger frem.

Etter kurset skrev vi en artikkel om hva forskning betyr for personer med utviklingshemming, hvor Jeanette og Hilde var hovedforfattere og Anders og Peter tilretteleggere. I artikkelen skrev de om hvordan de forstår forskning og roller forsker og medforsker har. I tillegg til det skrev de om forskningsmetoder.

Medforskere og kursdeltakerne skrev også artikkel om fritid i temanummeret i SOR-rapport hvor forskning var tema. SOR-Rapport nr. 6 ble utgitt som et temanummer om ferie, hvor medforskere og tidligere kursdeltakere var redaktører sammen med Vibeke Glørstad og Anders Midtsundstad.

Samarbeidet i team Trondheim – NTNU.

Team Trondheim bestod av Petter og Sigrid (medforskere) og Sylvia og Aud Elisabeth fra NTNU (forskere). Det tok litt tid før teamet var fulltallig. Vi møttes første gang på universitetet, og det var et bli-kjent møte.

Team Trondheim fikk etter hvert ansvar for å jobbe med temaet formidling. Vi jobbet godt sammen om dette. Det var et interessant og ganske stort tema, for eksempel handler det også om å formidle tekst på forskjellige måter. Vi gjorde det gjennom å lage postere og så på letteste artikler som hadde med forskning å gjøre.

Det har vært kjempeartig å jobbe sammen. Det har også vært litt slitsomt noen ganger, for eksempel det å konsentrere seg lenge om gangen. Da vi jobbet med å planlegge forskerkurset, jobbet vi med noe som var helt nytt og som vi ikke visste hvordan ville bli. Det var litt vanskelig å se for seg hvordan dette skulle bli.

Vi synes det var veldig kjekt å møte andre team på Zoom mens vi planla kurset. Det var fint å høre hva de jobbet med. Da visste vi hvor de andre lå i løypa.

Når pandemien kom, måtte vi samarbeide digitalt. Det fungerte godt for noen og var ganske slitsomt for andre i teamet.

Samarbeidet om å gjennomføre kurset digitalt fungerte godt. I en periode var vi en forsker og en medforsker. Vi møttes ukentlig på Zoom. Da ble vi godt forberedt til kursdagene. Vi opplevde at vi gjorde så godt vi bare kunne, og at vi klarte det ganske bra sammen. Samtidig var det veldig godt å bli fulltallig team etter hvert. Vi fortsatte å møtes ukentlig, og forberedte en kursdag og et tema av gangen. Da ble det litt lettere å koble seg på det enkelte tema.

Vi merket litt at vi var av de første som gjennomførte kurset, og at alle kunnskapsark og øvelser ikke var helt ferdig planlagt på forhånd. Desto viktigere at vi hadde våre faste møter på fredager. Da fant vi ut sammen hvilke øvelser vi kunne bruke og hvordan vi kunne lage en god PowerPoint-presentasjon til kursgruppa vår.

Å jobbe med analyse innebar å gå litt ut av komfortsonen, men det gikk greit og vi fikk det til. Det har vært aller lettest å samarbeide når vi har jobbet med kjente tema, for eksempel formidling. Forskerne har ledet i større grad når vi har snakket om andre deler av kurset.

Vi i team Trondheim synes det er kjekt å være sosiale og bruke litt tid på å snakke sammen på møtene. Vi har snakket om mange ting og har blitt godt kjent. Vi tror det har bidratt til at samarbeidet har opplevdes godt.

Samarbeidet i team Fredrikstad – HIOF.

Teamet i Fredrikstad bestod av Even og Linda (medforskere) og Kari og May fra Høgskolen (forskere). Vårt første felles møte hadde vi på høgskolen, dette var før Corona-en. Dette møtet var et bli kjent møte. Mette kom inn i teamet i mars 21, like før kurset skulle ha oppstart.

Vi fikk ansvaret for temaet analyse. Vi jobbet med undervisning på tavlen og gikk inn i temaet om analyse. Dette var tungt arbeid. Vi jobbet sammen om forskningsprosessen. Vi søkte på Google Scholar, lagde intervjuguide og gjennomførte intervjuer. Vi trente på analyse og kategorisering når det falt naturlig, for eksempel ved å lage stolpe og kakediagram av lunsj bestillingene våre. Vi arbeidet godt sammen og alle var engasjerte.

Vi hadde et felles møte med de andre temaene på Zoom, over flere dager. Det var slitsomt. Det gikk greit å ha et langt møte i Zoom, så lenge det var nok pauser. Det er vanskelig å skape kontakt på så kort tid og digitalt, men samarbeidet gikk. Vi gikk igjennom de ulike trinnene i forskningsprosessen.

Videre jobbet vi med kunnskapsarkene som de andre teamene hadde laget og tilpasset disse. Noe hadde vi laget helt selv og så brukte vi en del av det andre team hadde laget. Samarbeidet i teamet gikk bra. Vi fikk kanskje litt for mye informasjon og ble nærmest litt handlingslammet. Det ble for mye av det gode.

Vi møttes fysisk frem til covid-19 brøt ut, da ble det en pause i samarbeidet. I denne pausen var det lite informasjon. May sender så ut en mail om at vi kan starte opp kurset, men at det blir via Zoom.

I desember 2020 delte vi ut brosjyre og invitasjon fysisk og digitalt. Kommunal tjeneste var involvert i rekruttering. Det ble også sendt informasjon til andre tjenester for mennesker med behov både i kommunen og Habiliteringstjenesten med ønske om å nå så mange som mulig.

Når søknadene var kommet inn ble søkerne intervjuet på Zoom, og hele teamet deltok i intervjuet. Det var avtalt hvem av oss som skulle stille spørsmålene. Alle som søkte kom med på kurset.

Teamet planla gjennomføringene av kursdagene på planleggingsmøter. Vi gikk da gjennom de temaene vi skulle prate om og forandret litt på språket. Vi fargekodet hvem som skulle si hva, og var da trygg på å kunne undervise videre. Noen ganger satt vi sammen og skrev, men det har vel stort sett vært forskerne som har forberedt saker og så har teamet gått gjennom endringene på planleggingsmøtene. Teamet møttes for det meste på høgskolen og fire ganger i Zoom. Det har vært noe arbeid mellom møtene. Samarbeidet oppleves å ha fungert greit, men medforskerne kan gjerne få mer ansvar. Vi i temaet møttes ca. annenhver uke mens kurset pågikk, planleggingsmøtene varte i ca. 2 1/2time.

Etter hver kursdag var kursholderne igjen for å oppsummere kursdagen som hadde vært. Vi spurte oss selv om det hadde vært bra nok og hva som burde forbedres.

Erfaringer fra gjennomføring av kurset, er at ting ikke nødvendigvis går slik en ønsker det. Til tross for dette synes vi at samarbeidet har gått kjempebra. Det har vært preget av god atmosfære og tone. Hvert møte har startet med en samtale om hvordan vi har det. Vi har i løpet av årene blitt godt kjent og trives sammen. Vi har gjort hyggelige ting sammen for å bli bedre kjent, for eksempel vært ute og spist ved sommer og juleavslutninger.

De gangene det har vært misforståelser og uklarheter underveis så har vi prøvd vårt beste å rydde opp i dette når det har oppstått.

Samarbeidet i team Molde – HIM.

Vi har hatt møtene på Høgskolen i Molde. Det var ikke prosjektmøter når det var mye smitte i Molde. Prosjektmøtene var på cirka 4 timer. Vi har spist lunsj sammen på møtene og gått på restaurant på juleavslutning og sommeravslutning.

Team Molde har laget kursmateriell om temaene samarbeid og rollen som medforsker. Det var medforskerne som foreslo temaene. Medforskerne mente at det var viktige tema å ha i kurset.

Medforskerne kom med forslag til tekst og snakket om tema. Forskerne skrev ned det medforskerne sa. Etterpå gikk vi gjennom det vi hadde skrevet ned og plukket ut det vi ville ha med på kunnskapsarkene og PowerPoint. Så gikk vi gjennom kunnskapsarkene flere ganger. Vi byttet på å lese høyt. Medforskerne foreslo enklere ord, kortere setninger, større skrift og mer mellomrom i teksten. Medforskerne skrev litt på PC på et par møter.

Vi så på kunnskapsarkene som de andre teamene hadde laget. Medforskerne var kritiske og hadde klare meninger om hva som var bra og hva som var vanskelig. Forsker forklarte når det var vanskelige ord og setninger og laget enklere tekst.

Det var et nytt prosjekt for både forskere og medforskere, så forskerne var også usikre på ting noen ganger. Forskerne hjalp til med å si ting på enklere måte. Forskerne skrev ned møteplaner og sendte påminning om møter. Nå trenger ikke forskerne å sende påminning lenger, medforskerne har oversikt selv.

Medforskerne har vært med i prosjektet og vært med å lage opplæringspakken. Har kommet med mange forslag. Medforskerne vet hvordan det er å være bruker og utviklingshemmet.

Noe av samarbeidet har fungert bra. Det har vært noen utfordringer som vi måtte finne ut av og rette opp i. Det har vært noen misforståelser. Vi måtte øve på å vente på tur og ikke avbryte hverandre. Det er viktig at forskerne hjelper til da. Alle må få sin plass. Samarbeidet i prosjektet har blitt bedre. Vi har blitt en fin gruppe. Det har vært mye tull og latter!

Samarbeidet i team Oslo - OsloMet.

Gerd Hilde Lunde og Britt-Evy Westergård som jobber på OsloMet, var med på utviklingen av søknaden til DAM. Det var derfor naturlig at de tok initiativet til å starte opp Team Oslo. Begge har stort nettverk og har god kontakt med praksisfeltet.

Rekrutteringen av medforskere skjedde ved at Gerd Hilde tok kontakt med en organisasjon hun kjente til og kom i kontakt med vertene til Anne Marit. Vertene spurte Anne-Marit, som var interessert.

Camilla og Britt-Evy ble kjent med hverandre på et Rettighetsseminaret til Helse og omsorgsdepartementet/SOR høsten 2019. Camilla ble spurt på bakgrunn av gode innlegg og refleksjoner om i grupper og plenum. Hun har også vært medlem av NFU i mange år, også som landsstyremedlem.

Team Oslo hadde sitt første møte i desember 2019. Dette var i Tønsberg så Hilde og Anne-Marit tok det som en hyggelig biltur fra Oslo. Biltur er en god måte å bli bedre kjent. Vi startet samarbeidet med et julebord samtidig som vi ble bedre kjent med hverandre. Vi snakket om hva teamet skulle gjøre sammen og vi laget en møteplan, et budsjett, vi bestemte oppgaver og vi snakket om hva et prosjekt er og hva forskning er. Allerede på første møtet «fant vi hverandre» vi fant tonen og var alle overbeviste om at samarbeidet ville bli moro og lærerikt. Vi hadde mye gøy når vi snakket om hvilken

t-skjorte vi ville ha. Vi fant ut at rosa var vår farge og Camilla kom opp med slagordet «Power Girls». Første møtet var intenst. Alle var mette, glade og optimistiske for videre samarbeid.

Vi hadde to møter i 2020, før pandemien slo til. I januar møttes vi i Sandvika. På dette møtet var det viktig for oss å snakke mer om budsjettet og om hva et prosjekt og forskning er. Vi eksemplifiserte dette ut fra hverdagssituasjoner som Anne-Marit og Camilla fortalte om. På den måten ble vi enda mer kjente med hverandre, samtidig som vi ble kjente med trinnene i en forskningsprosess. Teamet synes det er mange oppgaver å gjøre i prosjektet, men vi gledet oss til å gjøre dem sammen. Teamet ønsket at alle hadde informasjon til alt i prosjektet og ba om tilgang på Teams for Camilla som er god til å bruke nettet. Vi bestemte også at Camilla og Britt-Evy skulle lage et eksempel på fakta ark til neste møtet. Dette ble malen til det som seinere fikk navnet «kunnskapsark», som også andre team i prosjektet laget. I februar var fokus på møtet å gi innspill til hvor ofte og hvor lenge vi mente deltakerne på forskerkurset skulle «gå på skole». Vi snakket om hva forskerkurset skulle inneholde, hvorfor brukerkompetanse i forskningen er viktig og hvordan deltakerne på best mulig måte kunne lære om forskning. Vi snakket også om folk vi kjente og som kanskje kunne være interesserte i å delta på kurset. På slutten av møtet fortalte Camilla om sine erfaringer med Teams. Hun syntes det var vanskelig å finne frem og det var alt for mye å lese. Det meste som sto der, var uten enkel tekst.

Mars 2020 hadde teamet sitt første digitale møte. En i teamet hadde ikke PC, så forsker reiste hjem til vedkommende, slik at de kunne sitte sammen. Fordi team Oslo skulle lage opplæringsmateriale til forskerkurset om forskningsmetode, jobbet vi denne gangen med å lage kunnskapsark og observasjon og intervjuer. Det var det alle hadde best kjennskap til. Vi forberedte også spørsmål vi skulle stille til de andre teamene om forskningsmetode og planla vårt innlegg på prosjektmøtet som skulle være på Gardermoen. Dette ble seinere avlyst på grunn av covid-19 pandemien. Det ble også videre møter og sommeravslutningen som teamet hadde planlagt.

Så ble det bråstopp i planleggingen på grunn av pandemien, først i august fikk vi i gang møtene igjen, da med fysiske møter i Tønsberg og Sandvika. Vi fortsatte planleggingen av forskerkurset og rekruttering, men visste ikke på dette tidspunktet at vi måtte arrangere det som digitalt kurs. Vi laget også en ordliste sammen med de andre teamene samtidig som vi skreiv om forskningsmetode i studieplanen. Høsten 2020 ble også en hektisk tid, men vi tok oss tid til spennende diskusjoner som for eksempel «hvorfor kalles folkene med utviklingshemming medforskere og ikke forskningsassistenter?» og «Hvorfor finnes det ikke en egen brukerorganisasjon i Norge som er drevet av folk med utviklingshemming?»

Desember 2020, hadde vi to deltakere til forskerkurset. Dette gjorde at Hilde og Britt-Evy tok kontakt med ansatte i kommuner and andre personer de kjente. Dette var første gangen vi også stilte

spørsmål om vi måtte arrangere kurset som nettkurs, på Zoom. Vi var usikre på om alle som var interesserte hadde Ipad eller PC. Vi tenkte også at kanskje flere kunne sitte sammen og bruke samme PC. Det ville da være enklere for dem å samarbeide og kanskje bare ha med en tilrettelegger. Noe vi antok at noen trengte. Vi bestemte at kurset skulle starte i februar, og være på tirsdager mellom klokken 12-15.

I januar 2021 var det fortsatt vansker med at en i teamet ikke hadde PC. På grunn av pandemien var vi avhengige av å holde møtene våre på Zoom, men personen kunne ikke beslaglegge den eneste PC 'n i boligfellesskapet. Det var med strenge smitteregimer at forsker kom hjem til personen både til teammøter og seinere hver dag forskerkurset var.

4.3. Overføringsverdi og formidling.

4.3.1. Prosjektets nytteverdi.

Prosjektets mål om utarbeidelse av et kurs er oppnådd og et nettverk for medforskere er opprettet. Opplæringsmaterialet er til fri deling og kan dermed benyttes av alle interesserte, og deler av materialet er relevant også for mindre utviklingsarbeider. Noen av institusjonene jobber med å få midler til nye inkluderende prosjekt, hvor kurset vil komme til anvendelse. Her vil medforskere som har gjennomført kurset ha nytte av den kompetansen de har tilegnet seg gjennom kurset. Det er prosjektleders håp at også NFU finner nytte i prosjektet i senere prosjekter.

Kurset har blitt satt inn som ett emne i Høgskoleutdanning for utviklingshemmede ved VID. I den forbindelse har prosjektleder møtt de ansvarlige for denne utdanningen for å informere om materialet og diskutere hvordan det kan brukes.

I tillegg brukes deler av materialet i nye prosjekt.

- Francesca Granone – Førsteamanuensis ved Institutt for barnehagelærerutdanning ved UIS, bruker materialet i to prosjekt
 - VERDI prosjekt «Utvikling av ressurser for å forstå hverdagen gjennom inkluderende forskning» finansiert fra Stiftelsen Dam, <https://www.uis.no/nb/barnehage/inkluderende-forskningsprosjekt-skal-se-naermere-pa-de-matematiske-utfordringer-0>
 - DiCoTe prosjektet «Increasing professional Digital Competence in ECTE with focus on enriching and supporting children's play with coding toys» finansiert av Forskningsrådet. <https://www.uis.no/nb/forskning/digital-kompetanse-i-barnehagen>

- URO lettomrus.no, med prosjektittelen URO Utviklingshemming - Rus – Opplysning bruker materialet, i første omgang når det gjelder å ha kunnskap om litteratursøk, siden de skal lage informasjon tilpasset personer med utviklingshemming.
- Samarbeidet med Nettverk for inkluderende forskning sammen med personer med utviklingshemming må også nevnes. Nettverket har nytte av forskerkurset, og kan utnytte opplæringsmateriellet som ble laget.
- I det Dam støttede prosjektet «Inkludere medforfattere med utviklingshemming i å skrive en fagbok» brukes deler av kurset, spesielt det som gjelder litteratursøk.

4.3.2. Formidling av resultater og materiale

Prosjektet har skapt mye interesse og det har vært flere oppslag i medier. Prosjektgruppen har også vært aktive enten som samlet gruppe eller som enkelt team, så vi opplever å ha god synlighet.

Publikasjoner.

Den viktigste publikasjonen fra prosjektet er kursmaterialet som ligger i NAKUs kunnskapsbank. Her ligger studieplanen, veilederen og en ordliste. Det er laget 23 kunnskapsark, de fleste med tilhørende Power Pointer. Forslag til øvelser og hjemmeoppgaver er lagt inn i veilederen.

SOR ga oss muligheten til å redigere et eget tema-nummer fra prosjektet, hvor alle artikler er fra dette prosjektet og alle team har bidratt med egne artikler (SOR-rapport 5/22).

- Leder (Anders Midtsundstad og May Østby)
- Inkluderende forskning sammen med personer med utviklingshemming - hvorfor er det viktig? (Hege Bjørnsdatter Braaten)
- Hva er inkluderende forskning? (May Østby)
- Våre erfaringer med forskning, metode og med å være medforsker (Jeanette Fjermestad og Hilde Haaland)
- Trygghet, respekt og samarbeid i medforskning (Iver Valved Korsvik, Ole Magnus Oterhals, Hege Bakken og Ingrid Krohn Aasgård)
- Erfaringer med å prøve litteratursøk i forskerkurset (Petter Bjørkmo, Sigrid Fuglesang, Sylvia Aasen og Aud Elisabeth Witsø)
- Vi må analysere når vi forsker (Even Grepperud, Linda Grepperud, Mette Tindvik Hansen, Kari Megrund og May Østby)
- Erfaringer med å planlegge og gjennomføre et forskerkurs på Zoom (Camilla Hopen)

- Opplevelser fra fysisk gjennomføring av forskerkurs for mennesker med utviklingshemming (Lisa Malin Kleven Fløan, Tine Gladsø, Gunn Eva S. Myren og Tove Mentsen Ness)
- Fritidsprosjektet (Adam Berge, Marie Therese Birkedal, Jeanette Fjermestad, Preben Rene (Hermine) Hansen, Hilde Haaland, Kenneth Landa, Anders Midtsundstad, Peter Paluga, Bengt Ove Rege og Johannes Tveitnes)

Det arbeides det med 4 artikler fra prosjektet, men ingen er foreløpig publisert.

Korte tekster.

Har du hørt om fisken og trappa? Ikke det? Kort fagartikkel på nettsiden vernepleier.no, skrevet av May Østby. <https://vernepleier.no/2022/05/har-du-hort-om-fisken-og-trappa-ikke-det/>

Sluttkonferanse. Artikkel i Samfunn for alle3/22, skrevet av May Østby.

https://www.nfunorge.org/contentassets/cfb561675b684943896ef7ab9beac63c/sfa_2022_03_lr.pdf

Konferanser.

Prosjektets sluttkonferanse i Trondheim 31.5.2022, må nevnes spesielt. Konferansen var for en stor del ledet av medforskerne, alle kursdeltakere invitert og 30 av dem deltok. I tillegg til referanse- og styringsgruppe, deltok også representanter fra NFU, NAKU, SOR og Stiftelsen Dam. På programmet sto en presentasjon av materialet og hilsninger fra gjestene. Det var også lagt opp til gruppearbeid om tema for senere forskningsprosjekt og med etablering av et medforskernettverk.

Prosjektgruppen deltok på NNDR konferansen i Reykjavik, *NNDR 16th Research Conference*, 10-12 mai 2023. Der presenterte vi i alt syv postere om prosjektet. Disse er på engelsk og de kan sees i NAKUs kunnskapsbank: <https://naku.no/kunnskapsbanken/forskerkurs-personer-med-utviklingshemming>. På konferansen var vi godt synlige med våre team t-skjorter og snakket med mange interesserte fagpersoner.

På konferansen til Nettverk for inkluderende forskning i november 23 hadde vi flere presentasjoner og postere.

Presentasjoner:

- Studenter, korona og fritid v/ Tine Gladsø, Caroline Larsen, May Østby, Gunn Eva Myren og Tove M. Ness

- Analyse i forskning - hvordan analysere data og hvordan lære om det? v/ Linda Grepperud, Even Grepperud, Kari Megrund, Mette Tindvik Hansen og May Østby
- Forskerkurs for personer med utviklingshemming; å gjøre litteratursøk v/ Petter Bjørkmo vil presentere (digital presentasjon) sammen med Sylvia Aasen og Aud Elisabeth Witsø

Postere:

- Forskerkurs for personer med utviklingshemming – et inkluderende forskningsprosjekt v/May Østby; Hege Bakken; Petter Bjørkmo; L.M. Kleven Fløan; J. Fjermestad; T. Gladsø; L. Grepperud; E. Grepperud; M. Tindvik Hansen; C. Hopen; H. Haaland; I. V. Korsvik; G. H. Lunde; K. Megrund; A. Midtsundstad; S. Myklebost; G. E. Solum Myren; T. M. Ness; O. M. Oterhals; P. Paluga; S. Aasen Viken; B. E. Westergård; A. E. Witsø og I. Aasgård
- Forskerkurs for personer med utviklingshemming - Hvordan analysere data v/ Linda Grepperud, Even Grepperud, Kari Megrund, Mette Tindvik Hansen og May Østby
- Forskerkurs for personer med utviklingshemming - Samarbeid i inkluderende forskning v/ Iver Valved Korsvik, Hege Bakken, Ole Magnus Oterhals, Ingrid Aasgaard og May Østby

I tillegg ble den tidligere omtalte konferansen for medforskernettverket gjennomført i forkant av nettverk for inkluderende forskning, se vedlegg 3.

Prosjektdeltaker-/ forskerkurs for personer med utviklingshemming. Et prosjekt hvor personer med utviklingshemming er medforskere. Norsk Nettverk for Forskning om Funksjonshemming (NNFF) juni 21.

Forskning sammen med personer med utviklingshemming. Norsk akademi for habiliteringsforskning årskonferanse i Bodø 2022.

Mediedekning

Det har vært en rekke medieoppslag om prosjektet, de fleste i regi av høgskoler/universitet og involverte organisasjoner, som Stiftelsen Dam, NFU, NAKU og SOR.

Her er et lite utvalg av oppslagene:

- *Fikk prøve seg som forskere*, reportasje på Høgskolen i Østfold.
<https://www.hiof.no/om/aktuelt/aktuelle-saker/2021/fikk-prove-seg-som-forskere.html>

- *Trosset pandemien: lanserte banebrytende kurs på Zoom*, reportasje på Høgskolen i Østfold. <https://www.hiof.no/hvo/om/aktuelt/aktuelle-saker/2021/trosset-pandemien-lanserte-banebrytende-kurs-pa-zo.html>
- Forskerkurs for personer med utviklingshemming, reportasje på VID vitenskapelige høgscole <https://www.vid.no/nyheter/forskerkurs-for-personer-med-utviklingshemming/>
- Skal forske på kursdeltakere, reportasje ved Nord universitet. Namdalsavisa. <https://www.namdalsavisa.no/team-namsos-er-med-i-nytt-og-spennende-forskningsprosjekt/s/5-121-971231>
- Lærerikt forskerkurs for personer med utviklingshemming. Reportasje fra avslutning av kurset ved NTNU, skrevet av NAKU. <https://naku.no/aktivitet/l%C3%A6rerikt-forskerkurs-personer-med-utviklingshemming>
- *Ole Magnus Oterhals forsker og har utviklings-hemming. Nå skal også flere få lære forskning*, reportasje i Forskning.no. <https://www.forskning.no/funksjonshemming/ole-magnus-oterhals-forsker-og-har-utviklingshemming-na-skal-ogs%C3%A5-flere-f%C3%A5-l%C3%A6re-forskning/1808414>
- *Forskerkurs for utviklingshemmede. Et historisk prosjekt*. Reportasje av SOR <https://stiftelsensor.no/nyheter/item/forskerkurs-for-utviklingshemmede>
- Forskerkurs for personer med utviklingshemming. Reportasje av NAKU. <https://naku.no/aktivitet/forskerkurs-personer-med-utviklingshemming>
- *De er medforskere på høgskolen: Det er ikke verden og oss, det er alle - i ett samfunn*, avisreportasje, Romsdals Budstikke 06.08.2020. – Viktig å inkludere utviklingshemmede - rbnett.no, (ligger bak betalingsmur).
- *Medforskere ble feiret med blomster og kake*, Waagbø, Arild Johan 17.09.2021, Panorama, HiMoldes uavhengige avis, <https://panorama.himolde.no/2021/09/17/medforskere-ble-feiret-med-blomster-og-kake/>
- *Viktig å være en del av samfunnet. Iver Valved Korsvik og Ole Magnus Oterhals har fullført et 60-timerskurs i forskning og medforskning*. Hystad, Joar 21.09.21. Khrono. <https://www.khrono.no/viktig-a-vaere-en-del-av-samfunnet/612981>
- Både NFU og Stiftelsen Dam har hatt oppslag om prosjektet på sine Facebooksider.

Kap 5. Oppsummering

Ved prosjektets avslutning kan vi trygt si at vi har nådd målene vi satte for prosjektet, og dette til tross for de utfordringer som oppsto på grunn av pandemien. Vi har sammen utviklet et kurs og opplæringsmateriale som vil kunne brukes av andre og 39 medforskere er klare for nye oppdrag.

På grunn av covid-19 måtte vi dels utsette og dels omorganisere gjennomføring av kursdelen av prosjektet. Beslutningen om å gjennomføre kurset digitalt har gitt mye kunnskap både om hva som skal til, og hvilke utfordringer som må møtes. Dette er kunnskap som vil ha betydning ut over dette prosjektet. Kursene er basert på den felles studieplanen som vi har utviklet i samarbeid, samt det opplæringsmaterielle som de ulike team har hatt ansvar for. Samtidig har det enkelte team ved gjennomføring av sitt kurs gjort unike erfaringer, både om organisering av kurset, og om tilpasning av opplæringsmaterialet. Kursdeltakerne var ikke en ensartet gruppe og det lå mye arbeid fra det enkelte team i å tilpasse materialet til «sin» gruppe. Vi fikk dermed ulike modeller for kursgjennomføring, noe vi ser verdien av også for andre som vil gjennomføre kurset. Som prosjektleder må jeg berømme det arbeidet som har vært gjort med å snu seg rundt, og omarbeide materiale fra å være egnet til å møtes fysisk, til å gjennomføres digitalt. Særlig har to av teamene, som startet det digitale kurset først, gjort et godt arbeid med å gjøre materialet mer tilgjengelig for digital undervisning.

Det hadde vært vårt ønske at alle institusjonene kunne tilby kurset på nytt, men vi erfarer at det nok ikke vil skje til tross for de beste intensjoner ved oppstart av prosjektet. Kravet høgskoler og universitet har på å produsere studiepoeng og finansieringsordningen gjør det vanskelig. Likevel ser vi et håp i at noen steder søker midler til nye prosjekt hvor kurset vil bli brukt som del av prosjektene. Dette er god bruk av kunnskapen vi har oppnådd gjennom prosjektet. Vi vil likevel trekke fram VID i denne sammenheng. At de sammen med NFU har fått satt i gang en høgskoleutdanning for personer med utviklingshemming er svært prisverdig. Samtidig er det på tide at det skjer også i Norge. Høgskoler og universitet og høyere utdanning skal også være en mulighet for personer med utviklingshemming. Også det å gå på et kurs på høgskole, besøke biblioteket har vært viktig. For eksempel ga kursdeltakere som kom på Campus i Fredrikstad uttrykk for stor glede og stolthet når de kom på kurset på campus, og flere sa at de aldri hadde vært inne på en høgskole før. Det samme gjelder Molde. Begge medforskerne har sagt at de føler at de "er en del av samfunnet" når de er på høgskolen. Det gir grunn til ettertanke.

Som prosjektleder sitter jeg igjen med en stolthet og glede over at vi har kommet i mål med prosjektet, tusen takk til alle sammen, vi gjorde det sammen og vi gjorde en viktig jobb. Nå må andre ta over og føre arbeidet videre.

Oversikt over vedlegg

Vedlegg 1. Studieplan

Vedlegg 2. Annonse

Vedlegg 3. Program medforskerkonferansen

Referanser

Chalachanova, A.; Nind, M.; Østby, M.; Power, A.; Tilley, L.; Walmsley, J.; Westergård, B-E.; Heia, T.; Gerhardsen, A.M.; Oterhals, O.M. & King, M. (2020). Building relationships in inclusive research in diverse contexts, *Scandinavian Journal of Disability Research*. 2020, 22 (1), 147-157).

<https://doi.org/10.16993/sjdr.681>

Lennox, N; Taylor, M.; Rey-Conde, T.; Bain, C.; Purdie, D.M. & Boyle, F. (2005). Beating the barriers: recruitment of people with intellectual disability to participate in research, *Journal of Intellectual Disability Research*, <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1365-2788.2005.00618.x>

Kittelsaa, A.M. (2008). *Et ganske normalt liv: Utviklingshemming, dagligliv og selvforståelse*. Doktorgradsavhandling. <https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-xmlui/handle/11250/267648>

Meld. St. 45 (2012–2013). *Frihet og likeverd – Om mennesker med utviklingshemming*.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld-st-45-2012--2013/id731249/>

Midtsundstad, A. & Østby, M. (red.) (2022). Inkluderende forskning sammen med personer med utviklingshemming, *SOR-Rapport*, 5/22.

Nind, M. (2016). Inclusive research as a site for lifelong learning: Participation in learning communities. *Studies in the Education of Adults*, 48:1, 23-37.

NOU 2016:17. (2016). *På lik linje. Åtte løft for å realisere grunnleggende rettigheter for personer med utviklingshemming*, <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2016-17/id2513222/>

Strnadová, I.; Parmenter, T.R. & Cumming, T.M. (2014). Building an Inclusive research team: The Importance of Team Building Skills and Skills Training. *Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities*, 27, 13-22.

UN (2008). *Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD)*.

<https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>

WHO (2001). *International Classification of Functioning, Disability and Health*.

Witsø, A.E & Hauger, B. (2018). «It's our everyday life» - The perspectives of persons with intellectual disabilities in Norway. *Journal of Intellectual Disabilities*, 1-15.

Østby, Witsø, Werner og Haugenes (2018). Sluttrapport for prosjektet «Slik vil jeg ha det!», ExtraStiftelsen, <https://www.extrastiftelsen.no/prosjekter/slik-vil-jeg-ha-det/>

Østby, M. & Haugenes, M. (red) (2019). *Inkluderende forskning sammen med personer med utviklingshemming. En metodebok*. Universitetsforlaget.

Østby, M. (2019). Recruitment of research participants with intellectual disability in a Norwegian context – a response to Williams, *European Journal of Special Needs Education*,
<https://doi.org/10.1080/08856257.2019.1687559>

Har du lyst til å gå på kurs om forskning?

Kurs om forskning for deg med utviklingshemming

Personer med utviklingshemming bør ha mulighet til å være med å undersøke og forske på egne liv, tjenester og samfunnet.

Vi er 12 medforskere med utviklingshemming og 12 forskere fra seks steder i landet, som har planlagt et kurs om forskning. Kurset begynner våren 2021 og holdes seks steder i Norge.

Dette er

- Sandnes,
- Fredrikstad,
- Oslo,
- Molde,
- Trondheim og
- Namsos.

Du trenger ikke å kunne noe om forskning før du begynner på kurset. Du må være over 18 år. Det er plass til 5 deltakere på hvert sted. Ikke alle som søker vil få plass på kurset våren 2021. Kurset er på omtrent 60 timer, som kan bety omtrent 10 kursdager. Det vil variere mellom stedene.

Det er første gang kurset holdes, og deltakerne vil bli bedt om å hjelpe til med å gjøre kurset bedre fremover. Det er et ønske at deltakerne kan fortelle om egne meninger og snakke med andre om det de mener. Det er helt greit å snakke med hjelp av teknologi eller med hjelp fra en ledsager. Ledsager kan være med som støtte på kurset og hjelpe til med oppgaver før og etter kursdagene.

På kurset lærer deltakerne om forskning og hvorfor det er viktig at personer med utviklingshemming er med å forske. Det er lurt å være nysgjerrig og ha interesse for å lære nye ting hvis du ønsker å være med på kurset. Du som søker kurset, bør være interessert i prosjekter og forskning. Du må ha tid til å møte forberedt til kursdagene og kanskje gjøre noe arbeid utenom kursdagene. På kurset jobber vi sammen i små grupper. Vi skal lære av hverandre.

NOE AV DET DU KAN LÆRE PÅ KURSET:

- samarbeide med andre i prosjekt og forskning
- måter å drive med forskning og prosjekter
- finne ut hva som er viktig å forske på
- spørre andre om det de mener og vet
- diskutere svarene
- skrive og fortelle om forskningen til andre

Kurset er gratis. Du betaler reise til kursstedet selv. Er det vanskelig å betale reisen selv, kan du kontakte stedet du vil søke og høre om de kan komme med forslag til hvor du kan søke om penger til reisen.

Send søknad til kontaktperson på det stedet som er nærmest der du bor, eller dit det er enklest å reise. Søknaden din vil bli lest av to medforskere og to forskere. Disse bestemmer hvem som kan bli med på kurset.

Når det gjelder oppstart må vi ta forbehold om at situasjonen med covid-19 kan medføre at oppstart kan bli noe utsatt og at noen steder kanskje må gjennomføre kurset digitalt.

Fristen for å sende søknaden er 5.januar 2021.

Dette skal stå i søknaden:

1. Navn
2. Adresse
3. Telefon-nummer
4. E-postadresse (din eller en som kan gi deg beskjed)
5. Alder (for eksempel 40 år)
6. Fortell kort om hvorfor du har lyst til å gå på kurset
7. Fortell kort om du har jobbet med prosjekt, forskning eller vært med i bruker-råd.
8. Skriv om du har pc og tilgang til internett.

Velkommen som søker på kurset!

Kontakt prosjektleder May Østby dersom du har spørsmål: may.ostby@hiof.no.

[Eller du kan ringe til kontaktpersonen på stedet du tenker å søke. Du finner navn og telefonnummer under her.](#)

[Send søknaden din til stedet som er nærmest du bor, eller det er enklest å reise til:](#)

NAMSOS

Kurset holdes på studiested Namsos, Nord universitet.

Du kan sende søknad til: Tove M. Ness. Epost: tove.m.ness@nord.no

Vanlig post: Tove M. Ness, Postboks 474, 7801 Namsos

Om du vil snakke med Tove før du søker kan du ringe: 48 23 74 20 eller 74212313

TRONDHEIM

Kurset holdes på NTNU Campus Øya, i lokalene på MTFS (medisinsk teknisk forskningscenter).

Du kan sende søknad til Aud Elisabeth Witsø, enten på epost aud.e.witso@ntnu.no eller til Sylvia Aasen Viken, enten på epost: sylvia.a.viken@ntnu.no eller med vanlig post: IPH Olav Kyrres gt. 9, 7030 Trondheim.

Om du vil snakke med Aud Elisabeth før du søker, så kan du ringe henne på: 41305441

MOLDE

Kurset holdes på Høgskolen i Molde, Britvegen 2, 6410 Molde.

Du kan sende søknad til Hege Bakken, enten på epost: hege.bakken@himolde.no eller med vanlig post: Hege Bakken, vernepleierutdanninga, avdeling HS, Høgskolen i Molde, Postboks 2110, 6402 Molde.

Om du vil snakke med Hege før du søker, så kan du ringe henne på 71214037.

SANDNES

Kurset holdes på VID vitenskapelige høgskole i Sandnes sentrum.

Du kan sende søknad til Anders Midtsundstad, enten på epost: Anders.Midtsundstad@vid.no eller med

vanlig post: Anders Midtsundstad v/ Peter Paluga, VID, Våggaten 40, 4306 Sandnes.

Om du vil snakke med Anders før du søker, så kan du ringe han på mobil 90130797.

OSLO

Kurset holdes på OsloMet i Pilestredet.

Du kan sende søknad til Britt-Evy Westergård, bewest@oslomet.no eller i posten til OsloMet, Postboks 4, St. Olavs plass, 0130 Oslo v/B-E. Westergård.

Om du vil snakke med Britt-Evy før du søker, så kan du ringe henne på 67236685.

FREDRIKSTAD

Kurset holdes på Høgskolen i Østfold, i lokalene på Kråkerøy.

Du kan sende søknad til Kari Megrund, enten på epost: Kari.Megrund@hiof.no, eller med vanlig post: Kari Megrund, Høgskolen i Østfold, Postboks 700, 1757 Halden.

Om du vil snakke med Kari før du søker, så kan du ringe henne på 69 60 88 12 eller 410 410 78

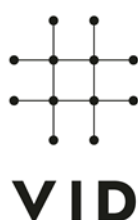

STUDIEPLAN

FORSKERKURS FOR PERSONER MED UTVIKLINGSHEMMING

November 2020 (red. 2022)

FORSKERKURS FOR PERSONER MED UTVIKLINGSHEMMING

HVEM ER KURSET FOR

Kurset er for personer med utviklingshemming over 18 år.

HVA ER FORMÅLET MED KURSET

Å være forberedt til å delta som medforsker i forskning og forskningsprosjekt.

OMFANG

Kurset er på 60 timer.

Det kan bli organisert på litt ulike måter, men blir cirka 10 dager. Noe av timene kan være forberedelse til kursdagene.

HVEM HAR UTARBEIDET KURSET

Kurset ble utarbeidet og prøvd ut i et samarbeid mellom 6 høgskoler/universitet i Norge, Høgskolen i Østfold (prosjektansvarlig), OsloMet, VID, NTNU, Høgskolen i Molde og NORD universitet. Norsk Forbund for Utviklingshemmede eier prosjektet som er støttet av Stiftelsen Dam

Prosjektleder: May Østby (may.ostby@hiof.no, may.ostby@gmail.com)

ANSVARLIG PÅ STUDIESTED

Fyll inn navn og kontaktinformasjon

HVORDAN SØKE PÅ KURSET

Du sender en epost eller brev til den personen som har ansvar på stedet. Dette skal stå i søknaden:

1. Navnet ditt
2. Adressen din
3. Telefon-nummer
4. E-postadresse hvis du har det
5. Alder (trenger ikke sette inn fødselsdato)
6. Hvorfor du har lyst til å gå på kurset
7. Om du har jobbet med prosjekt eller i bruker-råd eller lignende, så kan du gjerne skrive om det.
8. Har du pc og tilgang til internett?
9. Har du mulighet for å få med en tilrettelegger/ledsager?

KURSETS INNHOLD

1. ROLLEN SOM MEDFORSKER

- Hvilke oppgaver har medforskere og forskere
- Hvordan få til et godt samarbeid
- Hva kan vi gjøre for at alle meninger blir hørt
- Hvordan si fra til hverandre når vi er uenige

2. ANSVAR I FORSKNING

- Hvorfor det er viktig at personer med utviklingshemming er med i forskning
- Taushetsplikt og anonymisering i forskning
- Hvorfor er samtykke viktig
- Søknader til NSD og etisk komite

3. FASER I FORSKNINGEN

- Hva er tema og forskningsspørsmål
- Hvordan gjøre et litteratursøk
- Hvordan lage spørsmål til et spørreskjema
- Hvordan lage intervju for en person eller en gruppe
- Hvordan gjennomføre et intervju med en person eller en gruppe
- Hvordan gjennomføre en spørreundersøkelse

4. ANALYSE

- Analysere for å fortelle om hva vi har funnet ut i en undersøkelse
- Sortere svarene med tall eller ord
- Lete etter mønster, meninger, telle svar
- Å kategorisere
- Å lage diagram og tabeller

5. DISKUSJON

- Hvordan diskutere det vi fant i analysen
- Finne ut hva andre har skrevet om temaet før
- Sammenligne det vi finner ut med det andre forskere har funnet ut

6. FORMIDLING

- Øve på å bruke søylediagram, kakediagram, smilefjes og tekst
- Å fortelle om forskning skriftlig; poster, nyhetsbrev, artikler, aviser, nettaviser, nettsider, i sosiale medier
- Å fortelle om forskning muntlig; foredrag, konferanser, podkast, undervise studenter
- Hvordan gjennomføre en presentasjon: snakke tydelig, snakke rolig, snakke forståelig, ikke snakke tørt, øve

MÅTER Å LÆRE PÅ

- Høre på noen som forklarer
- Sitte i gruppe og snakke sammen
- Øve på forskjellige oppgaver, gjøre oppgaver samtidig som vi lærer
- Se film og bilder
- Lese
- Lytte på lydopptak (slik at en kan lytte til det i etterkant)
- Bruke (rollespill/ skuespill)
- Bruke tegninger og bilder på bordet, veggen, tavle og skjerm
- Få oppgaver og sitte i mindre grupper og jobbe sammen, workshop
- Lese bøker, se på internett, aviser, høre på radio (podkast)

LITTERATUR

Opplæringspakke med kunnskapsark og Power Point presentasjoner som blir delt ut på kurset.

Østby, May og Marit Haugenes (red.). 2019. *Inkluderende forskning sammen med personer med utviklingshemming. En metodebok.* Universitetsforlaget.

Fredrikstad 21.01.22

Konferanse arrangert av Medforsker-nettverket

28. november 2023

- Kl. 09.00 **Velkommen til konferansen** v/ Martin Sletten Eriksen
- Kl. 09.05 **Nettverket til medforskerne** v/ Hilde Haaland
- Kl. 09.20 **«Meld. St. 8 (2022–2023) Menneskerettar for personar med utviklingshemming» og om retten til ferie** v/ Cato Brunvand Ellingsen, Vararepresentant på Stortinget for Oslo SV og Fagsjef i Stiftelsen SOR
- Kl. 09.35 **Hvor viktig er ferie, og hvordan oppleves det å ikke ha frihet til å reise på ferie** v/Iver V. Korsvik
- Kl. 09.45 **PAUSE**
Alle går til rom PI 455 og finner et bord med tema de vil snakke om
- Kl. 10.00 **Gruppearbeid om ferie** v/ Tine Gladsø
- Kl. 10.20 **Oppsummering av gruppearbeidet** v/ Martin Sletten Eriksen
- Kl. 11.00 **PAUSE**
Alle finner et nytt bord med tema de ønsker å snakke om
- Kl. 11.15 **Gruppearbeid om forskning på ferie, selvbestemmelse, jobb-muligheter og brukerråd** v/ Martin Sletten Eriksen og Tine Gladsø
- Kl. 11.35 **Valg av nytt arbeidsutvalg (AU)** v/ Hilde Haaland
- Kl. 11.50 **Evaluering og temaer til neste konferanse** v/ Iver V. Korsvik
- Kl. 11.58 **Arbeidsutvalget** Tine Gladsø, Iver Valved Korsvik, Martin Sletten Eriksen og Hilde Haaland takker for denne gang
- 12- 13.30 LUNSJ**

